

КОММУНИЗМЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЙ ШУХАЛА ФРОНТ

Онцгойн ушар ёно мэдэлгэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл дээрүүдхэ тухай сэг үргэлж анхаруула хандуула гэжэ шийна хүдэлмэрин үндэс буури, шухала удхань хэбшэе байха зэргэтэй, — гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн. Һанал бодолынь мүнөө, КПСС-эй XXV съездын табинь коммунист байгуулалтын хараа түсөөбүүдэ совет ара-хэрэг дээрнэ бөөдүүлжэ байһан үе сагта, бүришье урда шанартай болоно.

Тиймэнэ «Узэл сурталы, политическэ хүмүүжүүлгын эрмэри саашадан хайжаруула тухай» КПСС-эй Централы Комитетэй тогтоолы коммунист бүхын, ажалша бүхын урм баяртайгаар угтад, тэрэнэй гүн түнзэгы мөнш шонжолон шудалжа, захиа заабаринуудынь үмгөө үдэр бүрин ажал хүдэлмэри дээрэ бөөдүүлжэ арга мөхжондууд элэрхэйлжэ байһыт. Партийна комитет болон организацинууд, ажалша коллективүүд политическэ айтхатар эхэ удхатай энэ документые түблэн үмгөө, тэрэнэй эрилтүүдэ бодото дээрнэ дүргэхэ түсөөбүүдэ зохион табина. Энэньишье ойлгосотой, үлэ гэхэдэ, тэрэнэй сагуура хоёрдөөд дүүрэхэ бахарин манай партиин, партийна организацинуудай, нинэ эмхинүүдэй, коммунист бүхэнэй бөөдүүлжэ холын халтай программина уг зорилгонууды табинан документ болоно бшуу.

Манай парти ажалшадые коммунист ёһоор хүмүүжүүлэ коммунизмын түлөө абуулагдажа байгаа тэмсэлэй тала фронт гээд ороодог байгаашье, байхашье, Ушар үлэс үзэл сурталы хүдэлмэринэ нарижуулан хайжа-лгала хадаа партиин түрүүшын ээлжээнэй зорилго байһань гайхалгүй.

Советскэ Союзай Коммунист парти, тэрэнэй Централына Комитет, Политбюро энэ гол шухала асуудалда үдэр бүри анхарад хандуула байдагынь бидэ булга һайн мэдэбди. КПСС-эй XXV съезд мүнөөнэй үе сагта абуулагда үзэл сурталы хүдэлмэрин гол шухала шлгэлүүдэ тодо һонороор тодорхойлоһон, импатл комплексно гүнаар тэрэнэй эрилтэ, амжалта гуйлаха тухай бари үгэһэн байха юм. Съездын шийдхэбэринүүдэ үзүүлэн, Централына Комитет богиноһон саг соо үзэл сурталы, хүмүүжүүлгын хүдэлмэрин асуудалнуудаар гаран тогтоол баталан абаһан байна бшуу.

Тэд ажабайдалтай үдэр бүри хубилжа, шэнэ шэнэ асуу-лууды табидга гэжэ хүн бүхэндэ мэдэжэ. Һүүлэй шүүдтэ Л. И. Брежневэй «Лениной заһан замаар» гэдолоон том, «КПСС-эй үзэл сурталы хүдэлмэрин шухала асуудалнууд» гэдэн хоёр том, «Бага газар», «Эрхэн хүргэлгэ», «Шэнэ газар» гэжэ номууд хэдэн зуу-н мянган хэлээр хэблэгдэн гаргада. Эдэ гайхамшаг-зохиолнууд дотор хүргэлтэ түгэс социализмын үедэ гийно-эмхидхэлэй, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэл-мэ аяар аргаар, ажа абуулаха гэжэ эли тодоор, холын байтагаар заадаһан гэжэ. Тиймэнэ Л. И. Брежнев-зохиолнууд болон захиа заабаринуудай түе тогтоолой ретическэ ба методологическа үгдэһэ һууринь болон-шын бидэндэ ойлгосотой.

Партиин Централына Комитетэй тогтоол дотор нэн түн үзэл сурталы ба мэдээсэлэй хүдэлмэрин зарим тэд-дүнүүдэ согоолодон байна. Энэ талаар партийна ор-ганизацинууд нилээд эхэ нумэ хэзэ гэжэ онсо тэмдэглэг-дэ. Энэ амин шухала хэрэг улам түнзэгы удхатайгаар, үр түсөөр эрилтэгдэдэг болоо.

Партийна, комсомолой ба экономическа һуралсал һай-ра, бодото ажабайдалда бүри дүтэ болоо. Энэнише ма-нь республикын жишэ дээрнэ хаража болоо. Хар-ца 1976 ондо 64 мянган хүн партино-политическэ һу-када хабаадага байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 70 мян-га хүрөө. Комсомолой һуралсалда 26 мянган комсо-мууд, залуушуул хабаадана. Мэргэжэл шадабани түгэс шагандистнууд урган гараа.

Энэ политическэ хүдэлмэрин хэм хэмжээн, аша үрэн-шлээ, Гансал манай республикын арадай ажахын элдэб-стотууд дээрэ 9811 агитатор, харин ажалшад ажа-дга газаруудта 9697 агитатор хүдэлдэг байха юм. Энэһэ гадур 8860 полтиформатор манай ороной бо-луаскоорондын байдал тухай хүн зондо үдэр бүри мэ-жэ байдга гэжэ. Лениноно пропаганда мүн лэ һай-ра. Эндэ «Знание» бүлгэмэй 15 мянга шахуу гэр-дэһэй оруулан хубита эхэ. Партийна комитетүүдэй дэр-д хэдэн зуугаад элдхэлдэг хүдэлнэ.

Коллектив, радио болон телевиденин материалнууд улам үрхэ түгэс, эршэмтэй, ойлгосотой боложо байһыт. Тиймэнэ үзэл сурталы хүдэлмэри дээрэ дунданууд нэн шийдхэлдэгү асуудалнууд үсөөн бэшэ. Партиин тал тогтоол дотор энээн тухай эли тодоор, үндэһэ ба-тайгаар хэлэгдэ. Харин эдэ дутуу дунданууд манай дубикын партийна организацинуудай, нинтын эмхи-дэй, үзэл сурталы ба мэдээсэлэй хүдэлмэри эрилтэг-дэй ажал ябуулагда буринүүн хабаатай. Энэнише ба-һанан жэшэнууды олоор дурдажа боломоор, тиймэ-тэдэнише дары усадхаха гэжэ эхэ урда шанартай хэ-болоно бшуу.

Шар нимэһэ КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой гүн түнзэгы хэ-хүн бүхэндэ тайлбарлан ойлгуула хэрэг мүнөөдэ-шухала зорилгонуудай нэгэн болоо. Партийна ор-гид, үзэл сурталы эмхи зургаанууд болон бүхэ хүдэл-лэгшэд партиин табинан шухала 3 эхэ зорилго-дта: — пропаганда болон агитацине научна үндэр дээдэ хэм-дэ абуулаха; — пропаганда, агитациин бүтээмжэтэй, тодорхой шэнжэ зарые, мүн тэрэнэй ажабайдалда, ажахын болон поли-цескэ зорилгонууды шийдхэлгэдэ нүлөөлдэг холбоо ба-һаас улам шангадхаха; — пропаганда, агитациин довтолхы шэнжэ шаһарые улам мөхөө хэрэгтэ бүхэ эмхидхэй арга боломжонуудыа, дэлгэл шадабарыа, зүрхэ сэлхээлэйгээ халуун абыаа-дга зорюулаха болоо. Ехэшые, харюусалгатайшые энэ-дэгт профсоюзай, комсомолой организацинууд, зохио-ажалтан, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, ажахын хү-рэгилгэдэ өөһөдүнгөө горитой хубита оруулаха ёһотой.

Нэн түрүүн, совет хүнүүдэ научна үзэл бодолтойгоор, шийн хэрэгтэ, коммунизмын үг зорилгонуудта хизаар-гаар үнэн сэхэ, социализм Эсэгэ орондоо ниаг дуратай-гаар, пролетарска интернационализм бүридүүлэн үмүүжүтэ хадаа үзэл сурталы хүдэлмэрин гол удхань-һаа, байнашы гэжэ манай парти заана. Тиймэнэ ма-нэ бүхэ хүдэлмэри партиин энэ тодорхой заабаринаа эбэтэй байха ушартай.

Үзэл сурталы, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри-да коммунизмын түлөө тэмсэлэй шухала фронт гэдэн-шарине хүтэлбэри болон, энэ харюусалгатай ажал хүдэл-мэне саашадан улам хайжаруула, аша үрэншэ бүри шлгэлүүдэ гэжэ партийна организацинуудай, коммунист-эйн нэрэ хүндын хэрэг, нангин уялта болоно бшуу.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй УКАЗ
РСФСР-эй РАЙОНО (ГОРОДСКОЙ) АРАДАЙ СҮҮДҮҮДЭЙ АРАДАЙ АСАБЕДАТЕЛЬНУУДЫЕ БУРЯДАЙ АССР-эй ГАЗАР ДЭЭРЭ БУНГАХА БОЛЗОР ТУХАЙ

РСФСР-эй районо (городской) арадай сүүдүүдэе хадаа тухай Дүримэй 70-дахы статьягай, «РСФСР-эй ононо (городской) арадай сүүдүүдэй арадай заседатель-дые һунгаха тухай» РСФСР-эй Верховно Советэй кандиумэй 1979 оной майн 16-най Указтай зохилуу-ра, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум-эжэ тогтообо:

РСФСР-эй районо (городской) арадай сүүдүүдэй ара-заседательнууды һунгалга Бурядай АССР-тэ 1979-эй июниин 1-һэ августын 10 болотор үнгэргэхэ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.
Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан, 1979 оной июниин 4.

БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТ ПАРТИИ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнэй 1921 оной декабриин 21-һэ гарама № 130 (15152) 1979 оной июниин 8, пятница Сэн 2 мүнгөн

ДУҮРГЭБЭ

Манай совхозой механизаторнууд орооһото болон орооһото буурсагта ургамалнууды тариха дүргэлжэе баяртайгаар дуулда. Бүхыдөө 2553 гектарта тариха хэгдэе. Тарихага урда мэтэ Хуртагын отделениин механизаторнууд түрүүлэн дүүргэбэ. Тракторно - тарьяан ажалай бригадануудай дунда дэлгэрһэн мурсыөөндэ механизаторнууд С. Попов, В. Васев, С. Соктоев, Ш. Аша-туев гэгшэд эрхмэлэе. Байгша ондо Е. Бутинагай хүтэлбэрилдэг хартаабхаша-д дэсно һайнаар ажаллажа, 60 гектарта хартаабха һуу-лаа, мүнөө тарихага агро-техническэ заабарин ёһоор харууһална.

Даша Цынгев хорбод жэл туршада Хэжэнгын совхозой нэгдэхи отделениин тракторно-тарьяан ажалай бригадые хүтэлбэрилэ. Энэ дүй дүршлэтэй механизатор байгша оной хүйтэныше, хо-жомдоһоныше һаар тарил-гын хүдэлмэриүүдэ саг болзор соонь дүүргэхэ тадаар эхэ оролдогто гаргаа. Мүнөө Хэжэнгын совхоз эртыггээ тариха сүм дүүргээд байна. Тэршэлэн энэ ажахыда урда жэлүүдэйхидэ ороодоо пар-ехые хахалжа зорилго табиг-данхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бригадир Д. Цынгев, 2. Паар хахалажа. Ц. ЦЫБИКОВЭЙ ФОТО.

ЭРШЭМТЭЙ АЖАЛЛАНА

Хүйтэн ударилтай манай эндэхи нотагта тарилгын хүдэлмэрине түргэн болзорто үнгэргэхэ гэжэ бэлэн бэшэ юм. Хэдэн үдэр дулааржа байһан аад, дахиад хүйтэр-жэ, намарай гү, али эртын хабарай шэнжэ ородог.

Байгша ондо Анаагай совхозой механизаторнууд 1300 гектарта шэнисэ, 1800 гек-тарта оббос тарьяан юм. Мү-нөө эртын орооһото ургамал-нууд нэртэ хүргдээр уржа-жа халаха.

Мүнөө совхозой механизаторнууд хартаабха һуула-жа дүүргэхэ дүтлөө. Улаань тэжээлэй ургамалнууды тар-иха захалха юм.

Республикымнай ажалмай үгдэр

БЭЛЭГ — «ИЖ-ПЛАНЕТА»

Зүб даа! «Улаан Аха» колхозой ахалагша хонцшон Владимир Бадмаевич Мунко-нов «Иж-Планета» мотоци-кл бэлэг абахада, лаб лэ барлаһан байха. Зүгөөр тэрэ-р бэлэгнэ «Энгэрһин» гэ-тэ байса буһан бэшэ даб-даа.

ХУРАМХААН. Гамбалай-Нугын хаалин фермын кол-лектив зунай бэлшээрин үе-дэ эхэ һу хаахын түлөө жэл бүри горитой оролдогто гар-гадаг юм. Тийн эдэнэр ха-магһаа урид зуһалангай байра һайнаар түхээрэн бэл-дэһэнэй удаа Тоошха гэжэ газарта нүүж эрһэн байна. Зуһаландаа эрһэн түрүү-шын үдэрһөө һаалишид, таһал-шад үнээдтэ тахла тарьяан-най зүйл буйлуулжа, таһал-дуулангүй хоолууһа. Бэл-шээрин ногооны үшөөл һайнаар уржа үрдегү мүнөө сагта ингожэ нэмэлтэ тэжээл эдүүлһэнэй ашаар һу-

БЭЛШЭЭРИН НОГООНЫ БИРАГУЙШЬЕ ҺАА...

Һаалина нэмэжэ байна. Эдэ үдэрүүдтэ хүрэг үнээ-динь түхээрэн сүүдхын тур-шад һөөг бургаһан соо-шад үнээдтэ тахла тарьяан-най зүйл буйлуулжа, таһал-дуулангүй хоолууһа. Бэл-шээрин ногооны үшөөл һайнаар уржа үрдегү мүнөө сагта ингожэ нэмэлтэ тэжээл эдүүлһэнэй ашаар һу-

НАРААР УРИДШАЛБА

Һу һааха хахад жэлэйнгээ түсэб майн 24-дэ дүүргэ-нэ «Коммунизм» колхозой хаалишад, малад КПСС-эй Яруунын райкомһоо, райгүйсэдкомһоо, профсоюзай райкомһоо амаршалгын телеграмма абажа, эхээр баярлаад, улам оролдоһотойгоор ажаллаха байһанаа мэдүүлэ. Үнгэрһэн 4 һарын туршада үнэн бүриһөө мянга гаран килограмм һу һааһан Е. К. Грехова мурсыөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. 2-дохы квартал дүүрэгтэр энэ колхозой малад хахад жэлэй түсэбһөө габуур 1100 центнер һу гүрэндэ худалдаха зорилго урдаа табинхай.

Тэршэлэн эндэхи «Дружба» колхозой хаали-шад һу һааха хахад жэлэйнгээ даабари дүүргэн-хэй. Эндэ хаалишад В. Малкова, Н. Долгорова гэгшэд түрүүлжэ ябана.

Э. БУДАЕВ, хүдөө бэлшэгшэ.

ХОТЫН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОНО

Загарай тосхондо жэл-һээ жэлдэ барилга улам эхээр хэгдэнэ. Тосхоной түб үйлсэнуудтэ һүүлэй жэлнүүдтэ ууралаар ду-лаасуулагдага гурбан дабхар шэнэ гэрнүүд, ти-повой шэнэ универмаг, столово, албан зургаанай хэдэ хэдэн байшанууд ашагалагда оруулагда-һан байна. Ойрын үдэр-нүүдтэ 52 хүнэй байрла-ха шэнэ гостиница, 18 байртай типовый 2 гэр ашагалагда үгтэхэнэ. Почтын 3 дабхар бай-ра, аптекин, гостбанкын шэнэ байранууд, 2 даб-хар 5 гэр, һургуулин ста-дцион ойрын жэлнүүдтэ бодхоогдоһоор хараала-дана. Д. СТЕПАНОВ.

Хүдөө ажалмай ШЭНЖЭЛЭЛ

ШИИДХЭХЫ ҮДЭРНҮҮД ҮЛӨӨ

Республикын статуправлениин суглууһан тоо мэдээ абажа харахада, байгша оной июниин 4-һэй байдалаар колхоз, совхозуудта орооһото-бобоо ургамалнуудай тариха гол түлэб дүүргэдэ. Жишээн, шынисэ тариха түсөөбө бүхы шахуу районуд үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ жэлдэ республика дотор түсэбэй ёһоор 236,6 мянган гектарта шынисэ тарихада аад, 251,9 мянган гектарта тарихада. Илангаа Захаминай, Яруунын, Хэжэнгын, Баргажанай районууд энэ ургамалые эхээр тарья.

Мүнөө үедэ эшмээн, оббос тариха үргэлжэлһөөр. Тус-хайбал, бүхыдөө 188,8 мянга гаран гектарта оббос тарихада аад, даб дээрэ 164,1 мянган гектарта энэ ур-гамалы үрһэн хайгдаа. Энэ талаар Сэлэнгын, Баргажанай, Хэжэнгын, Бшүүрэй, Зэдын районуудай ажахынууд бултанһаа гэгдэжэ, оббос, эшмээн тариха түсөөбө һаял 64—82 процентдэ хүргэбэ.

Колхоз, совхозуудта кукуруза болон силостэ дарагда-ха бусад ургамалнуудай тариха түлэг дундаа, Энэ жэлдэ бүхыдөө 46,6 мянган гектарта кукуруза тарихада байһан аад, даб дээрэ 37 мянган гектарта тарихада, түсэб 79 процентдэ хүргэдэ. Хурамхаанай, Бшүүрэй, Зэдын, Түхэнэй районууд кукурузала тариха дүүргэхэ дүт-лэнхэй. Тийхэдэ Баргажанай, Хэжэнгын, Прибайкалин районуудай ажахынууд энэ талаар гэгдэжэ ябана.

Байгша ондо колхоз, совхозуудта хамта дээрэ 14,2 мянган гектарта хартаабха тарихада байна. Һүүлэй мэдээ-гээр тэрэнэй 13,1 мянган гектарта үрһэн тарихада. Яруунын, Загарай, Улаан-Удын, Хорин, Бшүүрэй, Кабанскын районууд хартаабха тариха дүүргэһэн. Харин Баргажанай, Хурамхаанай, Сэлэнгын, Захаминай районуудай ажахынууд хартаабха тарихада зарим тэды унхагайрууһа.

Эдэ үдэрнүүдтэ тарьяан дээрэ огородой эдэһэй рас-сада һуулаха, зэленко тариха хүдэлмэри түлэг эхилэнхэй. Хабарай бүхы тариха нёдондойхиһоо зарим тэды удааруулаһана гэжэ хэлэхээр, Харбэс 1978 ондо энэ үе-дэ республика дотор 639,6 мянган гектарта хабарай тариха хэгдээд байһан һаа, эһөө тэрэнһээ 21 мянган гектартаар бага газарта элдэ ургамалнууд тарихада, тү-сэбэй дүүргэлтэ 82 процентдэ хүргэбэ.

Бүхыдөө 193,6 мянга үлүүлгэ гектарта сөбөр паар ха-халагдаха ёһотой аад, мүнөөдөө нийл 112 мянган гектар паар бэлдэгдэ гэжэ гү, али түсэб һаял 58 процентдэ хүр-гэдэ. Яруунын, Кабанскын, Мухар-Шэбарэй, Сэлэнгын, Зэдын, Захаминай районуудай колхоз, совхозууд паар бурцише багаар хахалһанай. Гансал Прибайкалин, Зага-рай, Хяатгын районууд паар хахалха түсэбөө 80—98 пер-центдэ хүргэнхэй, түрүүлжэ ябана.

ТЕАТРАЙ ТУГТА ОРДЕН ЗУУЛГЭГДЭБЭ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). «Вагаар арада гэжэ баатаршалга!» — гэдэн М. Горькин нэрэмжэтэ акаде-мическэ драмын Ехэ теат-рай үндэһэ һуури табигша-дай сонсоһон урла манай эхэ сагта ороной зохиохы тү-рүү коллективүүдэй нэгэнэй ажал абуулуғые тодорхойло-но. Совет театралыа искус-ствые лүткөөлдэ табил-тай байһанайгаа түлөө тэрэ Октябриин Революциин орденуор шагнаһаа. Коллек-тивтэ Эхэ ороной үндэр дээ-дын шагнал барюулагдаа зориулагдаһан байрай суг-лаан июниин 6-да болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гэгшүүн, партиин Ленинградска обкомой нэ-гдэхи секретарь Г. В. Ро-манов суглаан дээрэ үгэ хэ-лээ. Совет сценическэ ис-кусствын эхи табинан те-атрые ёһолжо байһади гэ-жэ тэрэ хэлэбэ. 1919 оной февраль һарада эмхидхэгдэн байгуулагдаһан театр про-летарска соёлой талаар Ле-нинэй оюун суртал һургал-нууды бодото дээрнэ бөө-дүүлһэн байгаа.

Театрай зохиохы хуби-цаан социализм реализмын искусствын хүсэхэтэй, тү-үхэтэ үнэн байгын толомоо гэршэ болоо. Г. В. Романов СССР-эй Верховно Советэй Президи-умэй Указ уншаад, суглар-шадай альта ташалган доро театрай тугта Октябриин Революциин орден зүүлээ.

РОССИН КООПЕРАТОРНУУДАЙ СЪЕЗД

Россин Федерациин эд ху-роглалгшэй кооперациин эт-гэжэмэтэдэй июниин 6-да Москвада нэгдэлһэн VII съезд дээрэ манга гаран делегат байлшугуудай 30 миллион ша-хуу хүнөө бүридһэн отря-дые түлөөлнэ. Һүүлэй та-бан жэлэй турша соо коопе-ративна ажахын бүхы һал-баринууд саашадаа хүтөө-дөө гэжэ элдхэлжэ, эд Роспотребсоюзай правлениин

түрүүлгшэ М. М. Денисов болон үгэ хэлэгшэ тэмдэ-лэе. Хүн зондо эд бараа худалдажа нилээд үргэлжэдэ, худалдаа наймаанай түрүү арганууды хэрэглэгдэ дэ-шлүүлэгдэ, хүдөө ажахын продуктууд болон түүүшэд бэлдэхэлгын хэмжээн эхэд хэгдэе. Ашаглагдагү арга нөө-сөнүүдэ хэрэглэгдэ, эд хэрэглэмжын бүлгэмүүдэй

хүдэлмэрин ашаар үрэ дээ-лэлдүүлгэдэ, республикын хүдөөтэй хүн зоние худал-даа наймаанай талаар хан-галгые хайжаруулаһаа съезд дээрэ онсо анхарад хандуу-лаһана. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гэгшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министруудай Советэй Түрүүлгшэ М. С. Соломенцев съездын хүдэл-мэридэ хабаадана.

Пушкинай оюун бэлиг хэтэдээ мүнхэ

Пушкинай бүхэсоюзна зан-шадта һайнээр агууһаа поз-дэй 180 жэлдэ урда тээ элдэ түрэлһэн үдэр — июниин 6-да нилсэлэ хотого дүүрбэ. Тэрэ манай үеһн хүн болон. Тэрэнэй нэрэ, тэрэнэй шүлэ-гүүд мүнөө хэзээ хэзээнэй-хийһэ үргэһөөр дэлхэйн бүхы арадуудай хэлэнүүд дээрэ со-ноһосто.

Тэрэнэй нэрээр нэрлэгдэ-һэн талмай дээрэхи А. С. Пушкинай хүсөөсэй дэргэдэ энэ үдэр шүлэгүүдэй эдэлбэ. Эртэ үлөөһөө хойш-шэ москвалыгид багһаа сэг-сэгүүдэ эндэ табна. Үдэ-багта эндэ митинг нэгдэбэ:

уран зохиолшод болон нинс-лэдэ хотын айлшад хүсөөгэй дэргэдэ венотууды табинан, Пушкинай шүлэгүүдэ, дэл-хэйн позандэ оюун бэлитгэдэ зориулаха башһэн эһэлһэн-гөө шүлэгүүдэе уншаһан байгаа. Агууһаа поэдтэ зориула-даһан уншалганууд А. С. Пушкинай гүрэнэй музей соо болоо. Байндарэй түгэсэлэй үлдэ-тэ Чайковскийн нэрэмжэтэ концерттэ зал соо үнгэргэ-дөө. Совет болон гадагшай уран зохиолшод үгэ хэлэхэ-дээ, арадуудай эрхэ сүлөө (ТАСС).

Гансахан ган гасуур боловч... тус тусгаа 150-180 процент хүртэл дүүргэдэг байна.

Тиймээх хабарай эргэн тарилга гол түлээ худалдварын 14 үдэр соо хайн шанартайгаар дүүргэдэг. Ондоогоор хэлбэл, бүх худалдварын турганоор, хоорондоо заагаргүйгөөр хэдгэн, илангала газар элдүүрлэх үрнэ тариа агротехникийн наринаар сахигдагтай ашар хүрнэ шинэ нойтон хайнаар багцдаа, бараг хайн ургас эсхэмч үндэс хуури табигдаа гэжээ тоолонобди.

Тэрнэ ацнше талаараа зүб байгаа. Эзэ бүгдэ биднэй эмэ гэжээ, малшадийнга урда эхээн уртай байнаби гэжэ олонхи тариашид, механизаторнууднай энэ шүүмжэлэе сэдхэхэдэ хадуун абаа, Тинмээх хабарай тарилгын урда тээ бригада-нуудта болоон зүблөөнүүд дээрэ хүн бүхэн өөр өөрөөнөө ханажа, болжэ ойрбанго юмбэ хуу хэвэ руунэ хэлнэйн, тарьялан, сабшалангай ургаснэ яажэ дээшлэхүүдэ тухай тодорхой дурдхалнуудыг оруулан байна.

Өгөөд тинмээх энэ жэлэй хабарай тарилгада болдхал яаала хайнаар хэдгэжэ, тарилгын худалдварыне хана сагтаа хайн шанартайгаар үргэгдэдэг гэжэ тэмдэглэжээ. Жэшээлхэдэ, сагай үларилэй орбэ бэрхэтэй, ходо халхитай хүйтэн байгаашы наан, тарилгын эхилхэн туршын арбаад үдэр соо агрегат бүхэнэй ажалал бүтээсэ урда жэлэй хабарайнхаа хурагуй дээшэ байба. Ажамын үнийн механизаторнууд Сергей Кожеников, Василий Ефремов, Михаил Доржиев гэгшэдэ тарилгын агрегадууд дааба-

БАЙГААЛИЙНАА ХАЙРА ХҮЛЭЭНГҮЙ...

Байша ондо бидэ ажамынгаа доторой эрилтэ хараада абажа, мүн үнгэрхэн жэлнүүдтэ манай энэхэн эрхэ байдалда эгээл эхэ ургаса үгэнэйн ургамалуудыг харалса-рилгыг зарим тэдэ хубилга-гаабди. Энэжнээ ургаснэ орооното ургамалуудай тал-майя эхэнхэ шэинсэ эгээл-дэг байгаа. Харин мүнөө тэрэнэ багшаар болжонго, орон-донь малда эдөөлхэ тариа абахын тула гэрхэ, обосоой тарилгыг үргэдхөөбди. Шэинсээ иматгал сабар паар дээрэ, үрэнгэйн суг мине-ральна үгэжүүлгэ нэгэ зу-руудта оруулан тариаби. Урда жэлнүүдтэ шэинсэ эхээр тарилгадаа, тарнэй гөрнотой хубин хабар хахал-хан газарта хаягдаша хан.

Хөөрдхөөр, сабар паарнай 440 гектараар үргэдхэгдэжэ, хамта 2 мянга үлүүтэй гек-тарта хүргэгдэхэ гэжэ гу, али бүхэ хаялгалдаг газарай 23 процент болонго. Энэжн-ээ гадна, паарай эхэнхэ нийннэй 16 д о т о р х а х а л ж а д дүүргэбди. Энэ х у д э л м о р и д гурбан И-700 түхэлэй трактор хабар-наа хошоо хүдэлгэгдэнэ. Дүр-

роогой ундаа нуража, хайн хүрнэини угаалдаша хана-надаг. Тинмэ газарай хүрн-хыс хамгалхын тула энэ жэлдэ тусхай эвэнэ эмхидхэ-бди. Илангала халхнда үлэг-жэ дээр хүрнэтэй газарнуудаа хуу бүридхэлдэ абажа, марш-рунта карта зохиогоод, тус-хай СЗП-3,6 түхэлэй зургаан-саялээр тэндэ тарилга хэ-дэг. Харин шаблагуй анза-рхатой плуг болон бусад тус-гаар хэрэгтэй түхээрлэг-нүүдтэй байгаа наа, нимэ га-зарай хүрнэе урбуулангуй элдүүрлэхэ хэмди. Теэд да-бээр, тинмэ арга боломж-гүй. Жэшээн, хоёр плугтэ-сээ би аад, тусхай кустни-атор түбди.

Манай ажамхэ адууна ма-лыя ния бүрдин, шэинтэй хайн тэмдэглээр гүбсэд ханга-да гэжэ амин шухала асуу-дал болонго гэжэ дээрэ хэлэ-лэжэ.

Энэ жэлдэ 600 гектараа кукуруза таринаа байнаби. Манда сийлсэ эхээр бэлдхэ-хэ гэжэ шийдхэжэ удаа ша-ртай. Юуб гэжээ, колхоз-домнай аяар 850 үнээн байна ха юм. Шэмэтэй сий-лосгүйгөөр ху яагаад эхээр наахаби. Мүн 2 мянга ша-хуу хайтайбди. 14 мянган

шалангай ургаса дээршүүл-хэ хэрэгтэ гол анхарал хан-дуулагдаа. Тусхай оньхоо-руулагдамал отряд хабар эр-тэнхэ хойшо мүнөө болотор хүдэлжэ. 10 мянга шахуу тоно шэбхэ тарьялан, саб-шалан дээрэ зоогөө.

Байша ондо газар үналал-га яаала эмхитэй хайнаар абуу-лагдана гэжэ тоолонобди. Ха-барнаа хошоо колхозой 3 бү-лүүр станци, ДНП-70 түх-элэй уна сагадаг нэгэ түхэ-рлэг үдэр хүннүгй худал-дэгдэнэ. Жэшээн, механи-заторнууд Валентин Ефре-мов, Иван Семенович гэгшэд 150 гектар сабшалан урла-лаа. 20 луговодоо бүридхэн хэ-р дэл эвэнэ кубат ханаабаар уна тариага баала оёнд ө-лнөдөө сабшалан худал-дуулаа. Булүүр станциууд дээр 350 гектар сабшалан, 600 га бэлшээр үналалдаа, тинхэдэ луговодуудай хү-сөөр 800 шахуу гектар саб-шалан нэгэ дахин үналалдаа байна. Энэ жэлдэ унахай эл-бэг байгаа хада, 1200 гектар уналалдаг сабшалангаа хо-дн-гурба дахин ундаулууха ханаатайбди.

Гадна манайда 100 гектар-та хусы үбэнэ таригданхай. Тэрэннай хайса үналалдаа,

минеральна үгэжүүлгэше оруулагдаа. Ургасныне хоёр дахин сабшама, гектарай 50-60 центнер үбнэ абаха зорилготойбди. Тинхэдэ 270 гектар хайн сабшалан дээрэ га бүхэндэ 2,5 центнер мине-ральна үгэжүүлгэ оруу-лагдаа. Ушөө 100 тононо үгэ-жүүлгэ ноосолод байнаби. Тэрэнээ хура бороогой хар-таахын (200 гектар) газар-та нэмэлт тэжээл болгон оруулахадни.

Мүнөө жэлдэ түрүүшн-хэ 25 гектар газарта рапс, 30 гектарта виэа ногоо та-рижа туршаабди. Мүн вита-минтай ногооной гурил гар-гаха АВМ-0,4 түхэлэй агре-гадые ногоогоор хангахын тула 70 гектарта доник та-ригдаа.

Эдэ бүгдэһөө ямар тоб-шоол орохо гэжээ, нэгдэ-хээр, орохо тарилгаа имат-гал сабар паар болон урда тээнэ пропашийн ургамал ур-гуулан газарта тариажа, тог-тууртай, найдматтай хайн ур-гаса абаха, ооһындоо хэр-эглэмжэдэ хүсэд хүрэхэ эрх-нэ үрнэ хүрэхэ бэлдэхэ, адууна малда тарьялангуй зүйл гөрнотойгоор бэлдхэ зорилго табинобди. Хөөрд-хөөр, сабшалан хайжаруулаа, бүхэ арга боломж хэрэгжэ-жэ, газараа хайнаар уналха, мүн тэмдэглэй ургамалуудай най-дамтай ургаса абаха гэжэ оролонобди.

Гэхэтэй хамта манайда бү-хэ юмзэн хэдгээ, дутуу дун-да отго үгы гэхэн аргагүй. Илангала механизаторнуудай мэргэжэл шадабарин дээр-шүүлхэ, үндэр ургасын тү-лөө бодотого тэмсэхээр тэдэ-нине хүмүүжүүлхэ, бүхэ хү-дэлмэринишөө шарные эрнд хайжаруула талаар хэрэгж-дэггүй арга боломжохэ.

Юрэдөө, байгаалинаа үр-шөөл хайра хүлээхгүй, ө-лнөдөө бии байн бүхэ ар-га боломжые, илангала газар-тайга гектар бүхэнине эвэн ёшоор хэрэгжэ, ажаала шэнэ гурмаар эмхидхэхэ, ургас-ын түлөө булгараа хам орон тэмсэхэ болонобди.

Г. АВРОСИМОВ, Хлагтын районий «Дружба» колхозой ахамд агроном.

МУРЫСӨӨНЭЙ ДҮН ГАРГАХАДА

байхан замдаа. Тинхэдэ ахамд механихитэй тагата, транспорт цехтэ ажмал ба нийтын журам адалха ушарнууд олон дайрал-даха.

Заводой бүхэ цехүүдэй дун-дааа мурысөөнэй хүдэлмэри-дүүргэгээр эгээл олон бал-лет болон кран бүтээдэг цех-хэй коллектив (начальникын коммунист И. Ф. Мильгун, партбюрогийн секретарь М. Ф. Анцупов, профсоюзай цеховой комитетийн түрүүлэгшэ А. Г. Иванов) туршын хуури ээлж-жэ, дамжуулгын Улаан тург-мунгэн шендэ хүртэнэ байна.

Кран бүтээгэдэ ажмалыгаа эмхидхэл хайжарууланхай, бүхэ худалдварышадэй, бригаданууд-дунда социалис мурысөө үргэ-ноор дэлгэрүүлхэй ашар 4 һара соо продукция бүтэн гар-галгын хэмжээг нөдөндондэй энэ үеынхитэй жэшээхэдэ, 85

процентээр дээшлүүлхэн бай-цалхэ юм. Тини арадай ажамын барилгануудта 10 тононо ашар үргэхэ шадмалтай КС-356А тү-хэлэй 174 автокран, хүдөө аж-лын машинануудта хэрэглэг-дэхэ 5500 комплект запчасты элгээгдэхэн, 7,5 мянга гарам тү-хэригэй шухаг деталнууд «Бур-формаш» заводто дамжуулан үгтөө. Тэрэнхээ гадна, 18 тононо хара металл, 35 мянган кило-ватт-час электрын элшэ хүсэн алмэгдэн, автокранай үнэ сэн түсбөөр хэрэглэгдэнхэнэ нэгэ процентээр доошолуула-данхай байна. Эдэ бүгдэдын ашвар кран бүтээгэдэ 30 мян-ган түхэригэй сабар олоо оруу-лаа бишуу. Бүтээхэн промыш-ленна бүхэ продукция хайн шанартай, оройнойнай арадай ажамын ГОСТ-до таармаар байгаа.

Мастернууд Б. А. Чернио-ный, В. В. Анкин, А. Г. Ива-нов, Г. И. Димов гэгшэдэй хү-тэлбэрлэдгэ коллективүүдэ со-циалис мурысөөндэ мүү бээр үргэхэ дунгуудыг тулалдаа Харин Бригадануудай дундаа А. Ф. Калашников, Д. Е. Архипов, Н. И. Попов гэгшэдэй хүтэлб-рилэдгэ коллективүүд түрүүл-хэн байха юм.

Хубин түсбүүдэе болзор-ноонэ урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ худалдварышад Лермон-т Бимбеев, Александр Стельмах, Даниил Думков, Вла-димир Кемченко, Гитгорий Ло-доской, Платон Ормонов, Вик-тор Загусин эдэхэн үүсхэл ба-даруулжэ, бусдэһаа шалгарна. Эдэ хүдэлхэй арбадхи табан жэлэй даабарин В. И. Лени-нэй түрөөр 110 жэлэй ойн багсар үдэр хүртээр дүүргэ-хын түлөө хүсэл зоригоо эл-сүүлэн ажаллаха.

Н. ДЕМИН.

Ципиканай принский худалдварин арбадхи табан жэлэй дүрбээхн хоош үрид дүүргэхын тү-лөө социалис мурысөө үргэ-нөөр дэлгэрүүлхэ, ажалдаа амжалтанууды тулалжа байхай. Ма-ловска болон Уайтиска

үйлэдбэрин учостогууд-дай коллективүүд май харынгаа түсбүүдэе үлүүлэн дүүргэнхэй. Жэшээлхэдэ, Маловска участогай гидромеханиче-ска 5-дахн түхээрлэг дээрэ ажаллада Н. Г. Грошевой бригада элхэ хайр угааха түсбөө үлүү-

нэй хайшаал, магтаалда хүр-тэнэ. Жэшээн, коммунист В. Д. Степаненкин худалд-варилдгэ 607-дохн поездейн худалдваринд 16-дахн тононо-нэ отрядтай худалдваринд байрын гэрнүүдэ барина. Эдэнэр богон болзорто орон столовой, хургуулайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхэ хүсэ шадлааа зориулана. Байрын гэрнүүдэе, сад-ясини, эмхи зургаануудай байшангуудыг эрхын шанартайгаар барина. Саг болзортоно ашаглалдаа тушааха гэжэ эдэнэй оролд-ло байдагыне эхэл хайшаал-тай. Северобайтиска посе-лологий хуури табика, хэдэн мянган дүрбэлхэн метр тал-майтай гэр байра барина энэ поездейн барилгашад баян дүршэлтэй, өөрин хайн хай-хан ёшо заншалтай болнохой.

Барилга-хабарсалгын 581-дахн поездейн партийна, профсоюзай, комсомолой ор-ганизацнүүд социалис му-рысөө үргэн дэлгэстэйгээр эмхидхэхэ, дүрбэлхэн дүн саг болзортоно соголон гаргажа, эрхмэлшэдэй нэрхэ солые олондо мэдээж болго-хо хэрэгтэ тон эхэ анхарал хандуулжа байдаг. Тинмэ-һээл барилга-хабарсалгын 581-дахн поездейн худалд-варинд ойнон техникээ мшин байлтангуйгөөр, бүтээ-сэ эхэтэйгээр ашаглана, хү-дэлмэрин үнэтэй сэнэй саг хүсэдөөр хэрэгжэжэ, Хойто-Байгалай районий газар дайда дээрэ эхэ барилга эрхилнэ.

Тус поездейн коллектив байша оной дүрбэн харын даабаринаа гадур генпо-лрдаар 1 миллион 500 мян-ган, мүн ооһындоо арга боломжохэ элсүүлэн, 400 мян-ган түхэригэй барилга хэ-бэ, социалис мурысөөндэ шалгараа бэлэй.

Бүхэ хүсэ шадлааа ажал хэрэгтээ зориулжа, нара, квартал бүрингоо даабарин үлүүлэн дүүргэдгэ коллекти-вүүд «Нижнеангарсктран-строй» трест дотор ала-ла олон бин. Барилга-хабарсал-гын 572-дохн, 607-дохн по-ездейнудай коллективүүд эл-хэй эхнээхэ ялаа эдэхитэйгээр барилга хэжэ, оло-

ной хайшаал, магтаалда хүр-тэнэ. Жэшээн, коммунист В. Д. Степаненкин худалд-варилдгэ 607-дохн поездейн худалдваринд 16-дахн тононо-нэ отрядтай худалдваринд байрын гэрнүүдэ барина. Эдэнэр богон болзорто орон столовой, хургуулайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхэ хүсэ шадлааа зориулана. Байрын гэрнүүдэе, сад-ясини, эмхи зургаануудай байшангуудыг эрхын шанартайгаар барина. Саг болзортоно ашаглалдаа тушааха гэжэ эдэнэй оролд-ло байдагыне эхэл хайшаал-тай. Северобайтиска посе-лологий хуури табика, хэдэн мянган дүрбэлхэн метр тал-майтай гэр байра барина энэ поездейн барилгашад баян дүршэлтэй, өөрин хайн хай-хан ёшо заншалтай болнохой.

Барилга-хабарсалгын 575-дахн поездейн худалдваринд Северобайтиска нефтбазы-ын, «Магнус» машинанууды-дэ ашаглалдаа тушааха гэжэ эдэнэй оролд-ло байдагыне эхэл хайшаал-тай. Северобайтиска посе-лологий хуури табика, хэдэн мянган дүрбэлхэн метр тал-майтай гэр байра барина энэ поездейн барилгашад баян дүршэлтэй, өөрин хайн хай-хан ёшо заншалтай болнохой.

Бүхэ хүсэ шадлааа ажал хэрэгтээ зориулжа, нара, квартал бүрингоо даабарин үлүүлэн дүүргэдгэ коллекти-вүүд «Нижнеангарсктран-строй» трест дотор ала-ла олон бин. Барилга-хабарсал-гын 572-дохн, 607-дохн по-ездейнудай коллективүүд эл-хэй эхнээхэ ялаа эдэхитэйгээр барилга хэжэ, оло-

К. ЖАМЬНОВ.

Арбадхи табан жэлэй ид-дөөдэ томо барилга болжэ Гусинозерско ГРЭС-тэ бүр-бэдхи блогые ашаглалда оруулаха, тэрэнине хабарга-ха зорилготой худалдваринуд үргэн далайсаттайгаар ажуу-лагдажа байхай. Энэ ГРЭС-эй бүхэ дүрбэн блогы аш-галдаа байхада, 890 мегав-ватт электрын элшэ хүс-тэй болжэ юм.

ГРЭС-эй барилгада ү-дэдгэ үйлдбэрин коллективүүд дотор ажалал тург-шуу үдэрхөө үдэртэ бол-шорно. Тэдэнэр табан жэлэй багшангай жэлдэ шал зорил-готойгоор ажаллажа, В. И. Ленинэй түрөөр 110 жэлэй ойн үдэр хүртээр табан жэл-эйгээ хубин даабарин бэл-лүүлэхэ зорилготой шар-майна.

Тэдэнэй нэгэн — Гуси-нозерско хабарсалгын үе-дтөгө 3-дахн разрядтай эл-эктро-гагнурман Валерий Се-менович Борисов мв.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. С. Бо-рисов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Ургасын хойноһоо оролдосотойгоор харууналха

„НОГООН ТҮЙМЭРЫЕ“ САРАХА ШУХАЛА

Хабарай һүүлшын үдэр-нүүдтэ, мүн зунай эхээр эрид дулаарнаһаа уламжа-лан, поли дээрэ бог, буртаг ногоон эхээр ургажа, тарил-гада гөрнотойгоор хойндол ушаруулжа захалхын. Тинмээхэ эгээл мүнөө буртаг ногоо усадхаха хүдэлмэрээ үргэ-ноор абуулжа гэжэ гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоод байна. Энэ харюу-салгата ажал саг болзортоо хаа хаангай абуулагдаха ёһотой. Орооното болон эр-гын бусад ургамалуудай тарилгыг хүнгэн борнойгоор борнойлоо, ургажа үшөөл бөсөөжүү буртаг ногооны усадхахада хайн юм. Ур-гамалай «ногоон дайсадые» усадхахада, гербицид нилээд аша үрэтэй. Байша ондо республиканын ажамынуд-та бүхэдэ 300 мянган гек-тар талмай буртаг ногоон химическэ аргаар усадха-хаар түсбэлдэгдэнхэй. Тэрэн-хэй 170 мянган гектарта са-моледоор, 130 мянган гек-тарта ойнон маннаар гер-бицид саагдаха юм.

Орооното ургамалуудай наал залаагата байха үедэ гербицид саагдаха хайн бай-даг. Энэ үеһөө эртүүр гу, али оройтоно гербицид са-сагдаа, тарилга гэмтээгдэнэ, ургасань доошолодг. Тинмэ-һээ гербицид сааха болзо-рые тон наринаар баримтал-ха шухала.

Ган гасуурай үедэ ур-гамалууд олон янзын шалта-гаанһаа гэхэ гу, али бог бур-таг ногооноһон, хорхой шу-мууһаа гэмтээжэ магадгүй

воронхей. Узал сурталгай, полити-ческэ хүмүүжүүлгын баян дүй дүршэл энэ хотын Советскэ районий партийна организацнүүдта ялаа би гэхэдэ адуу болохогүй. Политинформаторнууд, про-пагандистнууд, «Знание» бүлгээтэй лек-торнууд районий ажалшад урда, про-мышленна прдприятнүүдта эржэ, са-г үргэлжэ хөөрдөө хэжэ, лекци үнгэр-гэжэ байдаг. Гадна худогтэй районууд

худар агитпоезднууд саг үргэлжэ эл-сгэгдэжэ, ниятэ-политическэ, соёлой-хү-мүүжүүлгын худалдварин үргэноор абуу-лана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хохольско районий «Агуухэ Октябрь» гэжэ колхоздо агит-бригада эрээд байна. Эдэ районуудай хоорондо хани харилсаан үнийнэй бай-гуулагданхай юм.

ТАСС-ай фотохронико.

хорхой шухала асуу-дал болонго гэжэ дээрэ хэлэ-лэжэ.

Энэ жэлдэ 600 гектараа кукуруза таринаа байнаби. Манда сийлсэ эхээр бэлдхэ-хэ гэжэ шийдхэжэ удаа ша-ртай. Юуб гэжээ, колхоз-домнай аяар 850 үнээн байна ха юм. Шэмэтэй сий-лосгүйгөөр ху яагаад эхээр наахаби. Мүн 2 мянга ша-хуу хайтайбди. 14 мянган

шалангай ургаса дээршүүл-хэ хэрэгтэ гол анхарал хан-дуулагдаа. Тусхай оньхоо-руулагдамал отряд хабар эр-тэнхэ хойшо мүнөө болотор хүдэлжэ. 10 мянга шахуу тоно шэбхэ тарьялан, саб-шалан дээрэ зоогөө.

Байша ондо газар үналал-га яаала эмхитэй хайнаар абуу-лагдана гэжэ тоолонобди. Ха-барнаа хошоо колхозой 3 бү-лүүр станци, ДНП-70 түх-элэй уна сагадаг нэгэ түхэ-рлэг үдэр хүннүгй худал-дэгдэнэ. Жэшээн, механи-заторнууд Валентин Ефре-мов, Иван Семенович гэгшэд 150 гектар сабшалан урла-лаа. 20 луговодоо бүридхэн хэ-р дэл эвэнэ кубат ханаабаар уна тариага баала оёнд ө-лнөдөө сабшалан худал-дуулаа. Булүүр станциууд дээр 350 гектар сабшалан, 600 га бэлшээр үналалдаа, тинхэдэ луговодуудай хү-сөөр 800 шахуу гектар саб-шалан нэгэ дахин үналалдаа байна. Энэ жэлдэ унахай эл-бэг байгаа хада, 1200 гектар уналалдаг сабшалангаа хо-дн-гурба дахин ундаулууха ханаатайбди.

Гадна манайда 100 гектар-та хусы үбэнэ таригданхай. Тэрэннай хайса үналалдаа,

Г. АВРОСИМОВ, Хлагтын районий «Дружба» колхозой ахамд агроном.

байхан замдаа. Тинхэдэ ахамд механихитэй тагата, транспорт цехтэ ажмал ба нийтын журам адалха ушарнууд олон дайрал-даха.

Заводой бүхэ цехүүдэй дун-дааа мурысөөнэй хүдэлмэри-дүүргэгээр эгээл олон бал-лет болон кран бүтээдэг цех-хэй коллектив (начальникын коммунист И. Ф. Мильгун, партбюрогийн секретарь М. Ф. Анцупов, профсоюзай цеховой комитетийн түрүүлэгшэ А. Г. Иванов) туршын хуури ээлж-жэ, дамжуулгын Улаан тург-мунгэн шендэ хүртэнэ байна.

Кран бүтээгэдэ ажмалыгаа эмхидхэл хайжарууланхай, бүхэ худалдварышадэй, бригаданууд-дунда социалис мурысөө үргэ-ноор дэлгэрүүлхэй ашар 4 һара соо продукция бүтэн гар-галгын хэмжээг нөдөндондэй энэ үеынхитэй жэшээхэдэ, 85

процентээр дээшлүүлхэн бай-цалхэ юм. Тини арадай ажамын барилгануудта 10 тононо ашар үргэхэ шадмалтай КС-356А тү-хэлэй 174 автокран, хүдөө аж-лын машинануудта хэрэглэг-дэхэ 5500 комплект запчасты элгээгдэхэн, 7,5 мянга гарам тү-хэригэй шухаг деталнууд «Бур-формаш» заводто дамжуулан үгтөө. Тэрэнхээ гадна, 18 тононо хара металл, 35 мянган кило-ватт-час электрын элшэ хүсэн алмэгдэн, автокранай үнэ сэн түсбөөр хэрэглэгдэнхэнэ нэгэ процентээр доошолуула-данхай байна. Эдэ бүгдэдын ашвар кран бүтээгэдэ 30 мян-ган түхэригэй сабар олоо оруу-лаа бишуу. Бүтээхэн промыш-ленна бүхэ продукция хайн шанартай, оройнойнай арадай ажамын ГОСТ-до таармаар байгаа.

Мастернууд Б. А. Чернио-ный, В. В. Анкин, А. Г. Ива-нов, Г. И. Димов гэгшэдэй хү-тэлбэрлэдгэ коллективүүдэ со-циалис мурысөөндэ мүү бээр үргэхэ дунгуудыг тулалдаа Харин Бригадануудай дундаа А. Ф. Калашников, Д. Е. Архипов, Н. И. Попов гэгшэдэй хүтэлб-рилэдгэ коллективүүд түрүүл-хэн байха юм.

Хубин түсбүүдэе болзор-ноонэ урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ худалдварышад Лермон-т Бимбеев, Александр Стельмах, Даниил Думков, Вла-димир Кемченко, Гитгорий Ло-доской, Платон Ормонов, Вик-тор Загусин эдэхэн үүсхэл ба-даруулжэ, бусдэһаа шалгарна. Эдэ хүдэлхэй арбадхи табан жэлэй даабарин В. И. Лени-нэй түрөөр 110 жэлэй ойн багсар үдэр хүртээр дүүргэ-хын түлөө хүсэл зоригоо эл-сүүлэн ажаллаха.

Н. ДЕМИН.

Ципиканай принский худалдварин арбадхи табан жэлэй дүрбээхн хоош үрид дүүргэхын тү-лөө социалис мурысөө үргэ-нөөр дэлгэрүүлхэ, ажалдаа амжалтанууды тулалжа байхай. Ма-ловска болон Уайтиска

үйлэдбэрин учостогууд-дай коллективүүд май харынгаа түсбүүдэе үлүүлэн дүүргэнхэй. Жэшээлхэдэ, Маловска участогай гидромеханиче-ска 5-дахн түхээрлэг дээрэ ажаллада Н. Г. Грошевой бригада элхэ хайр угааха түсбөө үлүү-

К. ЖАМЬНОВ.

Арбадхи табан жэлэй ид-дөөдэ томо барилга болжэ Гусинозерско ГРЭС-тэ бүр-бэдхи блогые ашаглалда оруулаха, тэрэнине хабарга-ха зорилготой худалдваринуд үргэн далайсаттайгаар ажуу-лагдажа байхай. Энэ ГРЭС-эй бүхэ дүрбэн блогы аш-галдаа байхада, 890 мегав-ватт электрын элшэ хүс-тэй болжэ юм.

ГРЭС-эй барилгада ү-дэдгэ үйлдбэрин коллективүүд дотор ажалал тург-шуу үдэрхөө үдэртэ бол-шорно. Тэдэнэр табан жэлэй багшангай жэлдэ шал зорил-готойгоор ажаллажа, В. И. Ленинэй түрөөр 110 жэлэй ойн үдэр хүртээр табан жэл-эйгээ хубин даабарин бэл-лүүлэхэ зорилготой шар-майна.

Тэдэнэй нэгэн — Гуси-нозерско хабарсалгын үе-дтөгө 3-дахн разрядтай эл-эктро-гагнурман Валерий Се-менович Борисов мв.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. С. Бо-рисов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Барилга түргэнөөр, эрхын шанартайгаар хэжэ, арбадхи табан жэлэй дүрбээхн жэлэй даабари болзортоно үрид дүүргэхын түлөө мурыс-өөндэ оролсоод «Нижнеан-гарсктранстрой» трестын худалдваринд мүү бээр үр-д дүнгүүдэе туллана.

Барилга-хабарсалгын 581-дахн поездейн партийна, профсоюзай, комсомолой ор-ганизацнүүд социалис му-рысөө үргэн дэлгэстэйгээр эмхидхэхэ, дүрбэлхэн дүн саг болзортоно соголон гаргажа, эрхмэлшэдэй нэрхэ солые олондо мэдээж болго-хо хэрэгтэ тон эхэ анхарал хандуулжа байдаг. Тинмэ-һээл барилга-хабарсалгын 581-дахн поездейн худалд-варинд ойнон техникээ мшин байлтангуйгөөр, бүтээ-сэ эхэтэйгээр ашаглана, хү-дэлмэрин үнэтэй сэнэй саг хүсэдөөр хэрэгжэжэ, Хойто-Байгалай районий газар дайда дээрэ эхэ барилга эрхилнэ.

Тус поездейн коллектив байша оной дүрбэн харын даабаринаа гадур генпо-лрдаар 1 миллион 500 мян-ган, мүн ооһындоо арга боломжохэ элсүүлэн, 400 мян-ган түхэригэй барилга хэ-бэ, социалис мурысөөндэ шалгараа бэл

МОДОНОЙ ТҮҮЛЭӨ ОРОЛДОГШОД

ОХОЙ. Энэ модоний комбинат, Загарайн бройлерно АТХ-аа, Тайсын совхоз, эмнэлгын, соёлгой эмхи зургаан хуудалда наймаандыг предпринтүүд бин... Охохойн модоний Совет харьята газар дээрээ байдаг предпринтүүд болон организацинуудай ажал хүдэлмэри, хүн аруудад байдалыг найжаруулах хэрэгтэ бүх ажал туслаа зориулна. Охохойн поселково Советой гүйшнэй түрүүлэгшэ Е. В. ПОПОВАТАЙ манай корреспондентуудлаха, тус Советэй саг үргэлжин комиссиунуудалмэри тухай хөөржэ үгэхынь гуйхан байна.

модоний комбинатад транспортног участогой начальни М. И. Савченко, арадай гэрээлэй ба соёлон талаар (түрүүлэгшэнь — Охохойн У. Желэй хургуулийн директор Ф. Х. Солдатов), худалдаа наймаандыг, нийтин эдээ хоолой талаар (түрүүлэгшэнь — Охохойн И. П. Гай үйлдэбэрини хуралсалай мастер С. А. Третьякова) саг үргэлжин комиссиунууд ажал хүдэлмэриг илангаа эдэлхитэйгээр ялуулна.

Энэ мүнөө худалдаа наймаанд, нийтин эдээ хоолой талаар саг үргэлжин комиссиун хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгүй хөөржэ хүсэлтэйгээр. Тинхэдэ худалдаа наймаандыг предпринтүүд онсо наймаар хүдэлдэг гэжэ баталхана наанаагүйбди. Дуутуу дунданууд үшөөл олон.

Охохой — тосхондоо бүхдөө 23 магазин, 9 столово хүдэлдэг. Тэндэ 300 шахуу хүн ажаллана. Худалдаа наймаандыг тухай хүн зонин наймаар хангахын тул манай Советэй саг үргэлжин комиссиун горитой хэмжээнуудыг абадаг байна. Комиссин хүдэлмэри гол түлээ нвартадай түсэбэй ёшоор ябуулгадаг.

Тус комиссида поселково Советэй депутатууд — 8-ханий АТХ-гай жолоошон С. И. Мелентьев, бройлерно фабрикин хүдэлмэришэн В. Ф. Квасов, Охохойн модоний комбинатай хүдэлмэришэн С. Ш. Коноплева, хамта 8 гашүүн тоологдог.

Ишээлхэдэ, хоёрдохи нвартада, столовонууд болон складуудай холодильнигууд, бусад түхээрлэнгүүдэ шалгах, эдээ хоолой үлгэдэлүүддэ суглуулаа тушаа асуудалаар нийтин эдээ хоолой предпринтүүддэй хүдэлмэришэн тосоосе шагнаха, тосхонхой хүн зонинэ зунгай үе сагта харюун ундаар хангах тухай гэхэ мэтэ асуудалуудыг тус комисси засадын дээрээ харжаа үзэбэн байна. Эдэ асуудалуудыг зөвшөн хэлсэнгүйбди, зохино тогтоол абааа лэн.

Саг үргэлжин комиссин гашүүд урид хараалхан түсэбэй ёшоор худалдаа наймаандыг предпринтүүддэй хүдэлмэришэн шалжаа үзэдэг, тэрэ шалгалтын үедэ элирүүлдэгдэбэн дутагдалуудыг үсэдүгээ зорилготой хэмжээнуудыг абыхынь худалдаа наймаандыг организацинуудай хүдэлмэришэнгээдэ дурдагдаг юм. Заримдаа поселково Советэй саг үргэлжин комиссин шиндхээрэдэ хайшаа хэрэгээр хандаха ушар дарагддаг. Ишээлхэдэ, ОРС-ын хүдэлмэришэн (началынгишэн Б. Н. Д. Андал) комиссин зааган дутагдалуудыг абаагүй байнаа дээрэдэ поселково Советэй гүйшнэй комисси засадын дээрэ тосохо баатай болоо һон.

Унгэрэгшэ жэлдэ промышленна эд бараанай магазин бариха үедэ шахардуу байдал тохолодоно юм. Манай депутатуудай постын гашүүд С. А. Третьякова, И. Г. Дульсин тэгшд тэндэ очоожо, барилгалтад хөөрлэдэбди, дуутуу дундануудыг элирүүлдэгдэбэн ажил барилтан модоо зохих ашаанай машинанууд дутагдадаг байна. Депутатай постын дохбоогоор поселково

Соведүүдэй хүдэлмэри

Соведэй гүйсэдком барилгын машинануудаар хангах асуудал дары шиндхэбэн байна.

Тэрэшэлэн мебельна магазин саг болзортог, найн шанартайгаар ашагдалдаа оруулаха хэрэгтэ поселково Советэй депутатууд ехэ оролдолтоо гаргаа бэлэй.

Поселково Советэй гүйсэдкомой дэргэдэ байгуулагданы 19 хүннөө бүридэбэн директорнуудай совет депутатуудай ажалда ехэ туһаламга үзүүнэ гээд үшөө дахин тэмдэгтэе шухала. Тосхонхой үйлсэнуудыг болборсон түхэлтэ болгохо, барилга хэзэ, бусад олон асуудал шиндхэбэн илнээд эхээр мүлөөлэн.

Тинхэдэ эдэхитэй депутатууд — саг үргэлжин комиссиунуудай гашүүд — Охохойн модоний комбинатай рамшин И. Г. Дульсин, цехэй оператор А. С. Хохлова, Охохойн ундаа хургуулийн директор И. В. Ключерев, Тайсын совхозой отделениин эркилшэн Г. Н. Бухальцев, өдөлшөн М. П. Буринов, бусад үхсэлд гаргадаг, олоной хэрэгтэй түлөө оролдожот абадаг хүнүүдэй гээшэ. Поселково Советэй хүн зоний хангах үедэ бүрин ажабайдалтай олон зонинэ хангалгыг найжаруулаха, тингээд арадаагай табан жэлэй түсэбтэ дээрлэнгүүдэ амжалтагайгаар дүүргэжэ арга боломжо олгохо хүндэтэ зорилготой манай урда табигдана гэжэ найн мэдэрлэбди. Энэ зорилготой бэлтгэл хэрэгтэ бүхэ хүсэ шавдалаа зориулха гэжэ шиндхэнхэбди.

С. ОЧИРОВ
бэшжэ абаба.

А. С. Пушкиннай түрээсөөр 180 жэлэй ойдо

Мойкодо болодог уулзалга

Ленинград, Мойко үйлэс, 12. Энэ гэр дотор үшөө 1925 ондо «Пушкинай хүульшын байра» гэжэ нэрэгэй музей нээгдэ һон. Поэт ани наһанайгаа эгээн һуулай дүрөө хары эндэл үргэргэбэн намтартай. Энэл гэр соо һуульшыхе дурлажа, сэдхэлээ хүдэлгэжэ, санзэн байсажа, голхорон дождо, оюун ухаанһаа шэнэ зохёолуудыг мундэлүүлэбэн ба наһанһаа нугһэлээн гэшэ. Голдандына Россида байдаг элшэн сайдай үргэмэл хүбүүн франкуз угтай Данте-Геккере гэгшэтэй нэрэ хүндэн дүрээдэ гаража, эргэргэһүгээр шархатаад, эндэл хүндэ үбшлшөө хүйтэн хүлшэ адхан, анидажа ойдан мюдөөрөө алтан дэлхэйг һүүлшынхэ харанһа...

Дворцово талмайһаа оройдоол арбаад минута ябаад байхада, Мойко голон номгон унаһай нуруу дээрэ һүдэртэй зогсоһон эгтэ үргээн наһар ханууд эхэн гэр өбсөрхот. Хүүргын гранит шулуун дээр гүрү дэбхэхэдэ, алхсынһанай абаян хон жэндэ хонгобо тодоор сонсохо. Энэ үйлсөөр Зүүн Нр 12 гэр шадар ямаршыхе сагта — заадр бороотой гү, али ноһтон санһанай орожо байһан үедэ гү — ходоодо хүн зон хүлгэтэй. Энэ тэмдэгтэй зогсон байдаг зон үнхээрөөрөө ияг дуртаа гансажа элбэхэ хүлгэтэй шажги юм. Гэхээр А. С. Пушкинтай уулзалга хүлгэтэй бшуу. Юуб гэхэдэ, поэдэй музейдэ ордын гүлэ элэ ходоодо эхэ байдаг элбэхэ дэбхэ хэрэгтэй ха юм.

1837 оной январин тэрэ үдэр нухэдэйн поэдэй гэр дээрэ боомэлэн үргэжэ, гэртэн оруулһан юм. Хүндөөр шаржа тежа, шуһаа аялхотар эхээр адалһан поэт өөрсө ябаха шадлаһай болоһон байга бшуу. Хара мэдээн Петербург соогуур сахилгаан түргээр таража, тини поэдэй эмнэхэн гэрэй гагаа хүн зон аялхотар олоороо сугларалдхана, аюудад ороһон Пушкинтай бэвэйн элүүрэй хэр ээргэ боһынь мэдэхэе хүсэлэн гээшэ. Поэт Жуковский хани нухэрэгтэй хүндэ хүшэр байдал тухай тусхай боллөтөө өөрингөө гэрээр бэшжэ, сугларгаһадэй аялхотар үлгэдэг һон. һуульшын боллөтөө дотор: «Шархатаһан Пушкин тон аюултай байдалдэ оройхой», — гэжэ сонсохо бэлэй.

Январин 29-нэй (шэлэ) лийн өһоор февралын 10) үлгэрэй 3 хэдэ баа мэдэхэе илбөһо адалһан байжа, Тейсын эрээдэй гранит табасан дээрэ гэрэдэ, Жуковский — Пушкин наһанһаа нугһэлэбди, — гэжэ дуулга бшэ. Тинхэдэнь тэндэ байһан хүн зон хүндөөр наһаа алдан: Алуулаа, — гэжэ тосхооло юм.

Уг гашуудалтэ тэрэ үдэр нүүдтэ поэдэй гэр байрада 50 мэтэ шахуу хүн орожо гэрэзэ юм гээд тэрэ үеин дүр салганууд соо баталгданхай. Поэдэйн хасхасхала ээржэ ябагшэ мори тэргэ хүлгэлдэдо, адросоньшэ нэрлэдэггүй, имгалт «Пушкиндай хүрэгтэ», — гэгээрхэдэнь, тэдэнь өөһэдөө ойлгодог байгаа юм гээшэ. Петербургын момой мэдэмүүддэ Пушкинтай ноһонд тооний худалдан абанон юм.

Мойкодохи дураскелтэ музейн долоон талһага поэдэй эгэл һуульшын гэр байрада доро дохиохо өргөшдэнь мунөөшө батгагдэһай замдаа юм. Жэлдэ энэ 150 мянган хүн орожо гэрэнэ. Үдэртоо 30 хүннөө бүридэбэн 20 бүлэг айлшардаг байна. Тэдэндэ 40 экскурсовод Пушкин тухай хөөржэ үгэдэг. Хөөрсөн да шууран шагналада, эгэл мэдэн үдээн үргэвөөр салгагшэ, поэт хунган, түргэн алхасара орожо эрхэнь ха гэһэн мэдэрлэдэг хүн бүхэн абтада хийдэг ёһотой. Пушкин тухай энэ имгалт сэдхэлээ доһолгон, гүн дуратайгаар дурдаа юм. Тинхэдэнь поэдэй амьда байһан эшэнь мүнөө үе сагта нэрэ алдаршын дүрэн хөөрлэдэг. Тэдэнь мүнөө үеин зоний зоний ухаан болодог поэт амьда бшуу. Тинхэдэнь ингэжэ мүнхэлэн дураскелтэ алдуутай куэмн орто үгшэ.

Эсгэ оройно хамгалтын Агууехэ дайнай жэлүүддэй Ленинградтай бүһэлүүлдэ байгадэ, Пушкинтай музейн эгнэшэгүй экспонатууд оройно

тын түрэл зон мэтээр эскур-сөвдүүдһаа нэгэл асуудал заабол һүдэрэг юм: шархатаһан Пушкиниин абарха арга боломжо үнхээрөө байгаагүй гээшэ гү?

Энэ асуудалда А. С. Пушкинтай наһа бараһанһаа хойшо зуун жэлэй үгэрөөд байхада, совет мэдигүүд тодорхой харюу үгэлэн байна. Академик Николай Бурденко 1937 ондо Пушкинтай шарха тухай тусхай шинжлэлэ тунхаглаа бэлэй. Тэрэ үеин врачинуудай абаян хэмжээнууд, оролдогонууд ашиг үнхүгэй, дэчмы байгаа. Харин мүнөө үеин дунда гарай хирург операция хэмэ, поэдэй ани наһы абарха аргатай гэжэ тэрэ тохшоһон. Шархатаа хэбтэбэн Пушкиниин аргаланһан лейб-медик Николай Арент гэгшын гуша профессор Александр Арент Бурденкин энэ шинжлэлдэ эдэхитэйгээр хабзаада гэжэ тэмдэглэдэгдэ һонирхолтой. Хирургическа ээр зэбсэгүүддэ аяанай хайрсажа бүтээгдэлдэ аяанай хайрсажа Арент мэдигүүд бэлгээ юм. Тэрэниинг бардад Пушкинтай элиржэ байһан ани наһа эсэржэ гэжэ үбэ эсэгшэ эсгэ гээшэ. Мойкодохи гэр руу үдэр бүри яран эрэдэг байһан шүү.

Музейн экспонат бүхэн эгнэшэгүй үнхүгэй. Араб үнхүүнэй дүрээтэй Пушкинтай лавбан, сөөрһаа отогдог яһан хутагман дурсгал ба шажал бэлгэдэг. Тэрэ Жуковскийн дүр зураг, поэдэй гэр бэшгүүдэд хөдөлгөдөг байһан атиһан хайрсаг...

Музейн экспозици талһагаргагүй шинжлэгдэнэ — Пушкинтай ажалууһан үе сагай номууд, уран зурагууд, документиһууд абажаал байдаг. Тэрэ дунда гэр бэшгүүдэд дуратайшуул бэлгэ болгон баригдан юм.

«Пушкинтай угсаатан болохо Лондондо ажалуудад Георгий Воронцов Великийн гэгшэ Наталья Гончаровагай хубийн тэмдэг-тамга музейд дамжуулһан үгөө.

1937 ондо яһан хэлэн дээрэ бараһанһаа Пушкинтай бүхэн ажалууһан суглуулбарын бичиг яһан эрдэмтэд бэлгэдэ.

Поэдэй шарханууд соһоо түлээтэй столонхой, тэрээн дээрхи гэрэл соо харагдаһан Наталья Гончаровагай дүр шархатай зураг олодо һон. Тэдэ тэрэ столонхойн хайшаа орошоо гэжэбди. Үни удаан бэдэржэ, тэрэниин уран зурагша Карл Брюлловой угсаатанай карл Брюлловой сажина, надергалжа байдэгынь элирүүлдэ һондэ. Мунөө тэрэ дураскелтэ столон хуушан байрада табигданхай.

Мунөө энэ элдэб оройной, элдэб аһанай хүнүүд поэдэй дураскелтэ доро дохиохо, тэрээндэ халуун дуратайгаа элирхэлжээ эрэдэг юм. Арба Нилмэлэ муриундэ, латын ба славян үзүүдэ — оржо гаргалһадэй ханамжа, дураскелтэ дэбтэрүүдэ соо армылдаһа.

«Мини наһада байха нүхэр, дахин шавлаа туһаламжа, дэмжлэгэ абаяха эрээб. 25 наһатайдаа анх түрүүн эндэш орожо гэрэ һон. Минэ 50 хүрөөб. Хүшэр хүндэ зам дамба гэрээб. Мунөө зүрхэ тизингөө уралаар энд эрэдэ байнаб. Мария Ивановна.

«Пушкин, ш — Эхэ оройнашай! Николай Смирнов, Ленинградта хамгалгаһан.

«Пушкиниин дэлхэдэ туржа үгэһэнэйнь түлөө Орд оройно бахсалхан хүргэбди. Болгариниин бүлэг врачинууд.

А. С. Пушкинтай оюун балгэтын уран зөхөөл бэр бэкселэн өсөрлөһэ гегдэ, омог доорунаар, хүн өһсөр ажынуудгарамнай сэгшэгшэйг эхэ ашэ түбэ хүргэжэ. Оөрсөшө поэт нимээр ажалууһан гэгшэ аб даа. Тинхэлэ хадан тэрэни эбд һуульшын гэр байрын сонхын гэрэл хүн бүхэниин хүсэтэйгөөр татан урвалле, тинхэлэ хадан энэ зуун жэлүүддэ туршулда хүг зоний гарганан зүргэ таһарнууэй бшэ гү!

Алла БЕЛКОВА,
АПН-эй корреспондент,
Ленинград.

Манай үеин ХҮН НЯГТАЛАН ШАЛГАГША

Мир Намдыкович Базаров колхоздо, удавнь совхоздоо ажалей, тэрэниэ абтаһан продуциин хэмжээ, үбшэ арыя хурялгын элдэб хүдэлмэрин дун жэлэй дүрбэн бүридэхэд, тэрэниэ дотроо мэргэн болонхой юм.

Манай 1-дэй отделиениин партиан организац хэбэн, манай ажалей, тэрэниэ абтаһан продуциин, элдэб үлгэнүүдэй шарх тухай, үрлэтэ хоролтогхоор үбшэ гаргалһан хойноһо саг үргэлжэ хингалт хэжэ байрээндэ даалһан байгаа. Энэ харюусалгатай партиангабарие Б. Н. Базаров нагта наймаар дүүргэжэ.

— Балжир Намдыковичай гэрээр дамжаһан үбшэн һаа, найдаһай, нэжэ һаналгай, — гэжэ мэлшэд хэлсэдэг юм.

Гүрэнһөө абтаһан холкомол тэмжээлүүддэ малшадта хүсэдэер, саг дарьдань хүргэхин тулада оролдогго гаргажа байдаг.

Арадай хингалша Б. Н. Базаровай ашар, жэшээлхэдэ, Хужертада хөдөлгөдөгөн үтэгжүүлгэнүүд бүтэн бүринөөр эсбөшөлөн, поли дээрэ гэрэгдэбди.

Мун нийтин бусад зоери алмаха, арьбадхэ хэрэгтэ эдэхитэй хөбөөдөлдөг байна.

Ингэжэ Балжир Намдыковичай хөро харсаһаа хэмтын зоери наймаар зүбөөр ашгылгэдэ.

Ж. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшгэжэ,
Хори.

СОЦИАЛИС ОРОНЧУЛААР

ТҮСЭВЛЭЛГҮН АША ҮРЭ СЭГНЭШГҮЙ

БЕРЛИН. Германитай Демократическа Республикада социалис ёшоор үйлдэбэринэ түсэблэхэ талаар Совет Союзай баян дун дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэдэг гэжэ ИДР-эй химическэ промышленностиин эгээн томо предпринтүүддэй нэгэн болохо «Лойна» гэжэ комбинатай генеральна директор Г. Мюллер ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлэбди. Имангалт түсэблэһан ашаар социализм ба коммунизм байгууллагада совет арад гайхалшигата амжалтануудыг туйлаха бшуу. Тинхэдэнь совет табан жэлэй түсэбүүд билэндэ ёһотой жэшэ болоһон ха юм.

Энэ хэлэгшэманай «Лойна» гэжэ комбинатад сэхэ хабааталтэ гээд И. Мюллер хоороо үргэлжэлүүдэ. Тусэблэхэдэ талаа хүдэлмэрин тон шухала нэгэ арга онолын юм. Манай предпринтита 30 мянга гаран хүн хүдэлдэг, 400 шахуу элбэ түхэлтэй продуциин үйлдэбэриндэбди. Нэһэй туршада гарганан продуцииннай үнэ сөн хэдэн миллиард маркада болодог. Тэрэниин үйлдэбэриннай хэмжээн илэ бүри үргэрдэгдэнэ, эрдэм шинжлэмэри ябуулагдана. Эдэ бүгэдэ нарий нагта түсэб хараагүйгаар лажа хүтжөөжэ гэшөөбди.

ПРОМЫШЛЕННА БАРИЛГА ҮРГЭДЭНЭ

БУХАРЕСТ. Байша оной эхиндэ хойшо Румыниин барилгашад промышленна швэ 32 объект ашагдалдаа оруулаа бшэ. Тэдэний юһаниин саг болзорлоо урид дохдоогдо. Ушөө нэгэ оюн ауйлынь юуб гэхэдэ, эдэ ашагдалһан предпринтэй, цөкүүдэй хадхадны машина бүтээлгын наһартайг сэхэ холбоотой.

Тинхэдэ, Сюрехай хотодохи промышленна ариатурын завод, Дреганандахи пластмассын завод, үшөө 13 химическэ предпринтэй үйлдэбэрин гарганан продуциин оройноһоо жасада оруулаа эхилэбди.

(ТАСС).

Хилын саананаһаа

дараггүй хүгжэлтэ «Олоно» гэһон тэмдэ зориулбал, таарамжатай байна гэжэ наһуудлаа. «Манай зуун жэлэй һуульшын жэлүүдэдэ эхэнүүд болохо үеин хүнүүдэй ажабайдал бидэний байгааһан сахин хамгаалганаа гол түлээ дундаа харжаа. — гэжэ бэшгэ дотор хэлэгдэнэ.

Мунөө ООН-ой органуудай 80-яад онуудай хүгжэлтэ үлсэхөөр оройно стратегийн бөлдэхэ үедэ оройно тойронхой байгааһан сахин хамгаалгын ба хүгжэлтэ зорилгонуудай хоорондохин нягта холбоо барисан хараада абтаха ёһотой гэжэ К. Вальдхайм тэмдэглэбэ.

ОСВ-2-ые дэмжэгшэд ба буруушагшад

ВАШИНГТОН. Стратегическэ буу зэбсэгүүддэ хиаараха тухай совет-американ шэнэ доготор тушаа хөөрлөдөгдөнө үдэрһөө үдэртэ США-да улам үргэждэжэ байна. Ушар ёһо зөбөөр ойлгодог американ нийтин политическэ ба гүрэнэй анал ябуулашад ядрна буу зэбсэг өөрсө бүтээн гаргалһан харжаа шгэлгэй хойшоноһонгуудтай, буу зэбсэг бүтээн гаргах, ядрна дайнай аюул сараха талаар совет-американ харилсаан шухала урда шанартай байна гэжэ тоолохо зуураа, СССР-эй ба США-гай хүтэлбэрилдэгшэд уулзалгын урда тээ ОСВ-е буруушажа

АХА ДҮҮ ХАРИЛСАНАЙ ЖЭШЭ

УЛААН-БААТАР. «Монголсоциализм» гэгдэ монгол совет хамтын ашашы нэгдэһэ 1973 ондо байгуулаа Монгол оронд хуульчын проламьшленностиин хүгжэлтэдэ шухала алхам болохо байна. Эдэ жэлүүдэдэ нэгдэл жэһэнүдэ һайн промышленна предпринтэй болоо. Интернационална коллективэй ажал ябуулаа ажалда коммунист ёшоор хандалгын жэшээ, хоёр арадай мэрэгжэлтэдэй аха дүү ёһотой харилсаанай гэршэ жэшээ болоо. Һүүлэй жэлүүдэд ажалай бүтээжэ 28 процентээр ургаа, промышленна продуци худалдлын хэмжээн — 1,8, плавиновта шпат гададын оруунуудта худалдалга 4,6 дахинээр дэсхэлэбди.

Предпринтине мүнөөсэй бүтээжэ эхэтэй машина тунхээрлэнгүүдээр хангалта

БАЙДАЛ НАЙЖАРУУЛАГДАЖА БАЙНА

ХАНОН. Вьетнамай ин-формационно агентствын гэгдэ дэсхэлэнэй ёшоор, плэндэ оройно хүнүүддэ андалд абалсалгын ээлжлэгтэ шата Вьетнамай-Хитадай хилдэ дүтэмад тусгэрдэгдэбди. Вьетнамай Социалис Республинда эсэргүү дайнда хабадалан эрэгтэй булэг албатдыг Вьетнамай тала Хитадай дамжуулан байгаа. Хитадай түрэл нэстэгуудтаа усана, һайн дуратад-залуу барилгашадай отридүүдэй хамта эдөөр байһан гэрнүүддэ, промышленна предпринтинуудыг, хургулинуудыг, хургуулидаа ороогүй үхнүүддэй эмхи зургаануудыг һэрэгнэ, Тараашад намар хурягдаха барайгар гаржа эхилэбди.

Вьетнамай ба Хитадай Улаан Хэрэгшэний бүлгэмүүдэй түлөөлгөшэд плэндэ оройно хүнүүддэ ажаллаа абалсалгын ээлжлэгтэ шата Вьетнамай-Хитадай хилдэ дүтэмад тусгэрдэгдэбди. Вьетнамай Социалис Республинда эсэргүү дайнда хабадалан эрэгтэй булэг албатдыг Вьетнамай тала Хитадай дамжуулан байгаа. Хитадай түрэл нэстэгуудтаа усана, һайн дуратад-залуу барилгашадай отридүүдэй хамта эдөөр байһан гэрнүүддэ, промышленна предпринтинуудыг, хургулинуудыг, хургуулидаа ороогүй үхнүүддэй эмхи зургаануудыг һэрэгнэ, Тараашад намар хурягдаха барайгар гаржа эхилэбди.

Хитадай эээрхэг туримхэй абуулаһаа хөхидон провинцинуудта туһаламжа хүргэхэ зорилготой худалдаа үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эдэ провинцида ажаһуудаг хүн зоний аша туһада зориулагдаһан элдэб техникческэ түхээрлэ, барилгын материалууд, эдэ хоолой зүйлүүд, эм дом илээдэг хээр абтажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; оройной хойто провинциин хүн зондо зориулагдаһан бэлэгүүддэ Хошимин хотын ажалшад бэлдэжэ байна.

ВИА-ТАСС-ай фото.

АНДАРАЛГҮЙ ХҮГЖЭЛТЭ

Ю.ИОРК. Оршон тойр байгалиин хамгаалга эрхын үдэр ООН-до шалдэбэ. Энэнтэй зэрэгтэн, ООН-ой Генерал секретарь К. Вальдхайм элбэхэдэ, 1979-аа Ухбүүнэй үлсэхөөр ажал болохо юм гэжэ альна Ассамблей соо, тинхэмээ оршон тойр байгалиин хамгаалгын дөрөө «Манай үхнүүддэ ганса сэрэдүй: хандалгүй хүгжэлтэ «Олоно» гэһон тэмдэ зориулбал, таарамжатай байна гэжэ наһуудлаа.

И. ФРАНСУА-ПОНСЕГЭЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ВАШИНГТОН. Хоёр үдэрлэбэн хэрэгээр США-до, хөөрлөдөгүүддэ дүүргэсээрээ, Франсугададын хэрэгүүддэ И. Франсуа-Понсегай конференци эндэ үдэртэ США-гай хүтэлбэрилдэгшэдэй хоорондохин үлсэхөөр оройно стратегийн бөлдэхэ үедэ оройно тойронхой байгааһан сахин хамгаалгын ба хүгжэлтэ зорилгонуудай хоорондохин нягта холбоо барисан хараада абтаха ёһотой гэжэ К. Вальдхайм тэмдэглэбэ.

Кандын шэнэ правительство

АВА. Нахан болоһон мөнтын һунгалтын үедэ туйлаһан түрүү үлсэхөөр оройно партиан оргилгшэ Джозефин улариддагдг Канадэнь правительствын тангарига үгэбэ. Макдональд — гадаадын хэрэгүүддэй министр — Аллан Маккинон — национальн оборонын ба Ветерануудай хэрэгүүддэ эрхилдэг министрээр, Джон Кроубинансын министрээр томилогдоо. Дун хамта 29 министр шэнэ кабинетэй бүридэлдэ оробо.

Франциин-англин хөөрлөдөөнүүд

ПРИЖ. Франциин президент В. Жискар д'Эстен нэрэ албанай хэрэгээр эдэ ершэн Великобритания премьер-министр М. Тэтчер хөөрлөдөө хэжэ. Елисейскэ ордондой шын мэдэсхэлэнэй хөөрлөдөөнүүдэй үеелхы дэлгүүрэй асуулыг Африкадахи, тэрэ Родезиин байдал, аруунай оруунуудта элхэй дутагдаа байлхабаатай асуудалууд хэлсэгдэбди.

АГИТБРИГАДАНУУД БЭЛЭН

Хаяхан Мухар-Шэбэр хууринда арвай театруудай күрстөөй харага боложо өгүрбэ. Энэ харалаа районий соёлой байшангай дэргэдэ хүдэлдэг арвай театр, Хушун-Узуурэй театрын коллектив хабаадаа. Хушун-Узуурэй Х. Намсаревай «Тайшаасай ташуур» эхэн жүжэг тавьжа, харашдаг, жорин найшаада хуртөө.

Гадна дуу, хатарай ансамбльжудай харалаа болоо нэн. Тус харалаа районий олон соёлой байшангайди хабаадаһан байна.

НОМОЙ ТАГ

„ДЭЛГЭР СЭДЬХЭЛ“

Имэ гаршагтай согсолбори Бурядай номой хэблэлдэ барилдаг гаража, магазинуудта оруулагдаба. Авторын — залуу уран зохиолшо Гарма-Доди Дамбаев.

Олон тоото уншагшад тэрэнэй «Гүнсмаа» гэдэн түүхнэ найн мэдээ ёһотой. Тэрэн ород хэлэн дээр оршуулагдажа, Москвагай «Дружба народ» гэжэ журналда хэблэгдэнэ, һүүлэрэй бүлэг залуу зохиолшоуд түүжанаартай суг «Роман-газетэдэ» гараһан байха юм. Тигэжэ үшөө нэгэ зохиолшынмай «захата» бүхэсээнэ уншагшадта хүржэ, Буряд нутагтай хонишодой мүнөө үе сагай байдлаар, ажал хэргүүдтэй танилсууба бшуу.

Хэрбээ автор урдахи зохиолшуд доторгоо эхэнхидэ хонишодой, малшадай байдал дэблэн харуулдаг байһан һаа, «Дэлгэр сэдьхэл» гэжэ ном соогоо мүнөө үшөө студенттэрэй, мүн агуушадтай болон тайгн байлигы сахин хамгаалжа байһан хүнүүдэй ажал хэргыг, һагал бодолыг харуулшо оролдоо.

М. ОЛЗОВ.

БААТАРНУУДАА БЭДЭРЭН...

Хаяхан Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша А. А. Окладников, Бурядай АССР-эй искусствын габьтага ажал ябуулагша М. З. Оленников гэгшэд Мухар-Шэбэрэй районоор ябанана бусаа. Тиххэдэ уран зураашад В. Я. Гончар, Н. Г. Налбардин гэгшэд Агын Бурядай автономной округ гараба.

Бурядай уран зураашада IV сьэдэн намар зарлагдаһан, хүдөөгөөр ажаа олоһон материала «болбосоруулжа», тухайвыставкэдэ тэдэнэр харуулаха зорилготой. Гадна 1980 ондо нээгдэхээр харалагдаһан зональна выставкэдэ хабаадаха юм.

К. ДУЛЬБЕЕВ, уран зурааша.

УРАН БАЙХАНАЙ МУЗЕЙ УРИНА

Уран байханай музейн залууд дотор нээгдэхинэ. Эндэ 300 гаран элдэб зураг, этюд табигдаха юм. Бэмүүрэй райондо түрэнэй энэ уран зураашын эхэнх бүтээлүүд гүрэл хизаартаа зориулагдаһанхай юм гэжэ онсолон тэмдэглэжэ хэрэгтэй.

Манай корр.

МАЛШАДЫЕ БАЯСУУЛХАНЬ

Бэмүүрэй районий механизаторуудыг, малшады соёлой талаар хангахын тула 6 агитбригада хүдэлнэ. Еланнин, Дунда-Хэрэтын, Бага-Куналей, Ленихэн, Посельскэ, Кировскэ хүдөөгэй соёлой байшангуудай агитбригаданууд муу бэшээр хүдэлдэг. Хабарай тарилгын үедэ район дотор 126 нүүдэл библиотекэ худалһан юм.

Район доторнай соёлой университетэй хэшлэлүүд эхэ эмхитгэгээр үнгэргэгдэжэ. Университетдэйнэй удаа дахи хэшээлэй темэ «Р. Рож-

А. С. ПУШКИНАЙ ОЙДО

М. Горькин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекэдэ ородой агууехэ пост Александр Сергеевич Пушкинай түрэнээр 180 жэлэй ойдо зориулагдаһан хонирхолтой выставкэ нээгдэхинэ. Уншагшадтай анхарлаа агууехэ постэй олон тоото номууд, тэрэ тоодо манай гүрэл буряад хэлнэ дээрэ оршуулагдажа, энэ Улаан-Удэдэ барилдаһан зохиолнууд, Пушкинай дүр зурагууд дурдагдаһан. Эдэ үдэрүүдтэ тус выставкыг хүн зон эхэл хонирхон харана.

Тэршэлэн ородой агууехэ постэй түрэнээр 180 жэлэй ойдо зориулагдаһан үдэрүүд хаа хаанугай үнгэргэгдэжэ, баранай хонирхол үүсхэжэ үргэлжлэнээр.

Манай корр.

УНШАГШАДТАЯА УУЛЗАНА

Буряд ороной уран зохиолшод уншагшадтаа саг үргэлжэ уулзажа байдаг гэжэ. Хоца Намсаревай 90 жэлэй ойдо зориулагдажа, уран зохиолшой олон тоото үдэшэнүүд республика доторнай үнгэргэгдөө. Жэшээн, мяха-консервын комбинатай соёлой байшан соо түрэнхитин хүдөлмэрилгэгшэдтэй уулзалгада уран зохиолшод Ц.В. Бадмаев, В. Липатов, Г. Дашабылов, Ч.Р. Намжилов гэгшэд хабаадаһан байна. 11-дхи ПТУ-да, 12-дохи тухсай училищадта уран зохиолшой хайндэрнууд үнгэргэгдөө. В. Липатов, Г. Соронина, Д. Эрдынеев, М. Шиханов гэгшэд урагшадта шүлэгүүдэ уншаа, зохиохы ажал тухайгаа хөөржэ үгөө. Ородой агууехэ уран зохиолшо А. С. Пушкинай 180 жэлэй ойдо зориулжа, хэлэ, бэшгэй эрдэмэй кандидат И. З. Яневский тэрэнэй зохиолнууд тухай лекцинуудыг фабрика, заводуудай хүдөлмэрилгэгшэдтэй урда уншана.

М. ЮРОВА.

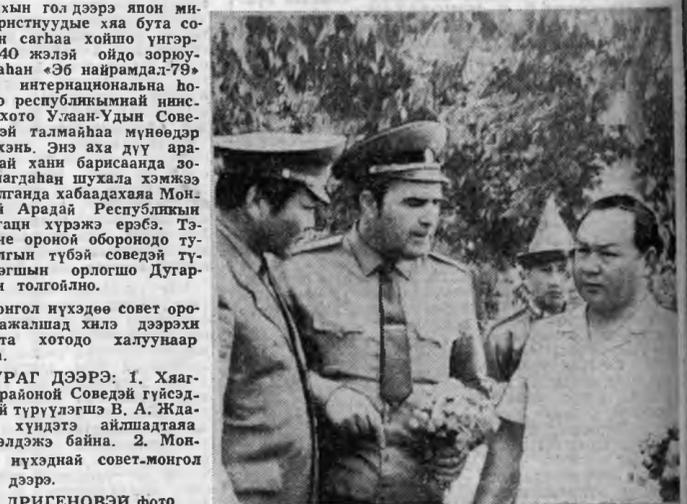
„ЭБ НАЙРАМДАЛ-79“ — СОВЕДУУДЭЙ ТАЛМАЙБАА ЭХИЛХЭ

Халхын гол дээрэ япон милитаристнуудыг хяа бута сохон сагнаа хойшо үнгэрэн 40 жэлэй ойдо зориулагдаһан «Эб найрамдал-79» гэжэ интернациональна хонирло республиканын нислэл хото Улаан-Удын Советдүүдэй талмайбаа мүнөөдөр эхилхэнэ. Энэ аха дүү арадуудай хани барисаанда зориулагдаһан шухала хэмжээ ябуулагдаха хабаадаһаа Монгол Ардай Республикын делегаци хүржэ эрбэ. Тэрэннэ оройной оборонодо тухалтын тубэй советэй түрүүлэгшын орлошо Дугарсүрэн толгойло.

Монгол нүүдэдэ совет оройной ажаллад хилэ дээрэхэ Хятага хотодо халуунаар угтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хяагтын районной Советдүүдэй гүсэдкомой түрүүлэгшэ В. А. Жланов хүндэтэ айлшадтаа хөөрөлдэжэ байна. 2. Монгол нүүдэдэ совет-монгол хилэ дээрэ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ ФОТО.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ ФОТО.

М. ЮРОВА.

СПОРТ

М А Н А Й Х И Д - Г У Р Б А Д А Х И Ё У У Р И Д А

Классическа барилдаагаар «Спартак» бүлгэмэй Россия Советдэй Сибирь болон Алс-Дурна зүгэй зонин мурьсыен Бурядай мебель бүтээгдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортзал оог үнгэргэгдэжэ, 100 гаран барилдаашад хаба шадалаа туршһан, мэргэжэ шадабарта дэшүүлһэн байна.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ спортын мастернууд Ю. Цетинкин (Челябинск), В. Чернышев (Курган) гэгшэдтэй хоорондо илангаа хонирхолтой, шанга тэмцэл болобо. Зүгөөр мүнөөдөр бар хүсэтэй Чернышев хэдэн очко үлүү авдаг, түрүү хүрнэ эзлэжэ. Эндэ манай барилдаашан Д. Савельев гурбадахи шанда хүртэһэн байна.

52 килограмм. Энэ шэгнүүртэ эдэр барилдаашад В. Бочаров (Кемеров), Л. Актиннов (Улаан-Уд) хоёр бэлтгэй бархэ, мэргэжэл шадабартай, бар хүсэтэй байһанаа харуула. Тэдэнэр хоёрдохи гурбадахи хууринуудта гараба. Харин спортын мастер Владимир Дижкия (Хабаровск) яаха аргагүй буюу байжа, илалта туйлаһан байха юм.

Арга дүртэй олон спортсменүүд 62 килограммай шэгнүүртэ сугларжа гэжэ урда тэрэн уншагшадта хөөрөө һэнди. Манай «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ спортын мастер Сергей Жанаев дүрбэдхи хуури эзлэбэ.

Уваадахи шэгнүүртэ нотагайманай хубуун Олег Найманов дэбхитэй найнаар барилдаба. Тэрэ — нэгдэхинэ разрядтай. Гэбшэ хэдэн спортын мастерыг ахижа гарадаг, гурбадахи хуури эзлэһэн байха юм. Благоевский хотын мастер Александр Хахулин гол хайхан арга дүртэй байжа, онсо шалгарба.

Хүндшэг шэгнүүртэй дундаа В. Воронин (Курган), В. Вострочев (Улаан-Уд) хоёрой уулзалга хонирхолтойгоор хүлэгдэжэ һэн. Зүгөөр эдэнэр хилэй барилдаанай хибс дээрэ гаража, гол хайхан наадаараа сугларжа хэбэ баясуулаха аргагүй байжа. Эндэ классическа барилдаагаар РСФСР-эй хоёр дахин чемпион Ворониндо түрүүлшэ уулзалгануудта гэмтэлгүй ушарын тоёбо татажа, дүрбэ бууладалтын мастер Вострочев РСФСР-эй спортын мастер Вострочев наада, манай республикаһаа гансаараа зонин чемпион болоо.

Габар хүндэ шэгнүүртэй бүхэшуудай дунда үнгэргэгдэһэн түгээсүлэй мурьсыен олонин хонирхууба. Хоюулаа тус тустай 120 гаран килограмм шэгнүүртэй, баатар томо бэртэй барилдаашад юм. Спортын

СПОРТ

Т О Б Ш О Х О Н О О Р

БАРИЛДААН. «Азинтуб» гэдэн шанда хүртэхинэ түлөө дүрэ бууладалтын барилдаагаар бүхэсээнэ мурьсыен Тувын АССР-эй нислэл — Кызыл хотодо үнгэргэгдэбэ.

Зүүн Сибириин технологическа институттай студент, спортын мастер Михаил Елбаскин 90 килограмм хүртэ шэгнүүртэй дунда барилдаадаа, амжалта туйлажа, хоёрдохи хуури эзлэһэн байна.

СССР-эй Ленинск ба Гүрэнэй шангуудай лауреат, РСФСР-эй Верховно Советдэй депутат байһан В. П. Котельниковый дурасхаалда зориулагдаһан бүхэсээнэ мурьсыен Красноярскда боложа байна. Манай республикын 30 гаран барилдаашад, тэрэ тоодо спортын залуу мастернууд В. Балданов, В. Цэдэшиев, Л. Айсуев, Н. Бураев, спортын мастера кандидатидууд Г. Цыдымаев, В. Гашинов, С. Гасланов, Ц. Иванов болон бусад энэ эхэ мурьсыендэ хабаадалсана.

ДААМ. Писонерэй дружинауудай дунда «шэдитэ даам» гэдэн РСФСР-эй түрүү хуури эзлэхинэ түлөө түгээсүлэй мурьсыен Магнитогорск хотодо боложо байна. Бурядай АССР-эй чемпионууд — 43-дахин хуруулинын эдир даамшад энэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаална. Спортын мастера кандидат Ф. Завелинскийн

Ж. БАТОМУНКОВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДУНГУУД

«49-һөө 6-ень» ба «36-һаа 5-ень» тааха спортлотоуудай июнийн 2-то үнгэргэгдэһэн 22-дохи тиражай дунгуудыг Спортинга лотерейн главна управлени согобо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлотогой» 1-дхи шүбэринүүд: зургаан номер таагшад (1 карточка) — 10000 түхэрин, таба+нэгэ номер тааһан хунүүд (1 карточка) — 1969 түхэрин, табан номер таагшад (33 карточка) — 969 түхэрин, дүрбэ+нэгэ номер тааһан хунүүд (79 карточка) — 59 түхэрин, дүрбэн номер таагшад (1339 карточка) — 34 түхэрин, гурбан номер тааһан хунүүд (22651 карточка) 3 түхэрин абаха.

СПОРТ

А Р Х И Д А Л Г А Д А Х Э М Х Э М Ж У У Р Г Э Ж Э Б И И Г У ?

Нэгэтэ набажаал эхээр томо болон хубуугдэ дахуулаад, врачта асарба. Эхээрэй хөөрөөнөө ойлохо, тэрэнэй хубууниин бага наһандаа элүүр энхэ, хухоюу абаар зантай байһан юм. Тэрэр эрхмн найнаар дунда хуруулаа дүүргэдэ, институтта хуража, инженер-барилгашанай мэргэжэлтэй болон байгаа. Хожомын барилгын комитеттай мастераар хүдэлнэ эхилхэн юм. Институтта орохо үдэргоо урда тэрэ архи юрөөшөө уудатгүй һэн. Харин студент наһандаа бага баяхангине барилдаа болобо. Өөрөө ажаллажа эхилхэдэ, тэрэнэй архи уухай эрид олоһорлон юм. Наряд захалтаа гүрэн алин саллин абахада тэрэ гэрээ хотгуушаар эрдэ болон байһа. Тингэ тингээр архида орожо, үгөөнөө тарихаа заадаг болобо. Эжнэй эзэнине харахада, хубуундэ врач-нарколокто ошоно аргауулахаар дурадаһан байгаа. Теэд тэрэн үгөөнөө дуулангүй, үнөөхин заандаа архидалаа ябаа. Ажаллаа гэгдэдэг, заринада хэдэн үдэр талгаларгайгөөр архидалаа зантай, зайгуулдаг болон юм.

Врачта эржэ хөөрөлдөхөө, тэрэ бөөр булшаг, асуудалуудта нэгэ янзын хуруу үгэдэг, өөрингөө наһандаа нилээд аха шонхотой хун гэжэ адаглаба. Юрөөдөл, архидалтын нэгдэхинэ шатада ороһон хун гэжэ ямаршэ һэнжэгүүгөөр тухайлахаар һэн. Хүн гэнтэ архидалаанаар саг үргэлжэ архи уужа ябадаг хүн һүүлдэ

хүлдэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

Архидалта тэмсэхэ гэшэ ямаршэ хамшагтай тэмсэхээн хушар хүндэ юм. Юуб гэхэдэ, архи үннэ заланаа хойшо хүн зоний хэрэгдэмжэдэ, ажабайдалда шэнги ороһон зүйл гэдэ бшуу. Архида ороло мнил архидалгаа юугээрэ илгатаһан гэжэ харал. Нэн түрүүшээр хүн архида «хорхойтой» болодог. Нимэ хүнине столдой дэргэдэ сулгарһан алышад дундааа илгаруулаа болоо. Тэрэ өөрингөө хундагатай архи бусадһаа түрүүлэн хуушэ оролодог, дахин дахин аялгалхы тэсэн ядажа һуудаг юм.

Хүн бүхэн шахуу архи уухада өөрингөө дааха «поормо» мэдэдэг юм. Харин

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

Архидалта тэмсэхэ гэшэ ямаршэ хамшагтай тэмсэхээн хушар хүндэ юм. Юуб гэхэдэ, архи үннэ заланаа хойшо хүн зоний хэрэгдэмжэдэ, ажабайдалда шэнги ороһон зүйл гэдэ бшуу. Архида ороло мнил архидалгаа юугээрэ илгатаһан гэжэ харал. Нэн түрүүшээр хүн архида «хорхойтой» болодог. Нимэ хүнине столдой дэргэдэ сулгарһан алышад дундааа илгаруулаа болоо. Тэрэ өөрингөө хундагатай архи бусадһаа түрүүлэн хуушэ оролодог, дахин дахин аялгалхы тэсэн ядажа һуудаг юм.

Хүн бүхэн шахуу архи уухада өөрингөө дааха «поормо» мэдэдэг юм. Харин

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

Архидалта тэмсэхэ гэшэ ямаршэ хамшагтай тэмсэхээн хушар хүндэ юм. Юуб гэхэдэ, архи үннэ заланаа хойшо хүн зоний хэрэгдэмжэдэ, ажабайдалда шэнги ороһон зүйл гэдэ бшуу. Архида ороло мнил архидалгаа юугээрэ илгатаһан гэжэ харал. Нэн түрүүшээр хүн архида «хорхойтой» болодог. Нимэ хүнине столдой дэргэдэ сулгарһан алышад дундааа илгаруулаа болоо. Тэрэ өөрингөө хундагатай архи бусадһаа түрүүлэн хуушэ оролодог, дахин дахин аялгалхы тэсэн ядажа һуудаг юм.

Хүн бүхэн шахуу архи уухада өөрингөө дааха «поормо» мэдэдэг юм. Харин

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

Архидалта тэмсэхэ гэшэ ямаршэ хамшагтай тэмсэхээн хушар хүндэ юм. Юуб гэхэдэ, архи үннэ заланаа хойшо хүн зоний хэрэгдэмжэдэ, ажабайдалда шэнги ороһон зүйл гэдэ бшуу. Архида ороло мнил архидалгаа юугээрэ илгатаһан гэжэ харал. Нэн түрүүшээр хүн архида «хорхойтой» болодог. Нимэ хүнине столдой дэргэдэ сулгарһан алышад дундааа илгаруулаа болоо. Тэрэ өөрингөө хундагатай архи бусадһаа түрүүлэн хуушэ оролодог, дахин дахин аялгалхы тэсэн ядажа һуудаг юм.

Хүн бүхэн шахуу архи уухада өөрингөө дааха «поормо» мэдэдэг юм. Харин

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.

Архидалта тэмсэхэ гэшэ ямаршэ хамшагтай тэмсэхээн хушар хүндэ юм. Юуб гэхэдэ, архи үннэ заланаа хойшо хүн зоний хэрэгдэмжэдэ, ажабайдалда шэнги ороһон зүйл гэдэ бшуу. Архида ороло мнил архидалгаа юугээрэ илгатаһан гэжэ харал. Нэн түрүүшээр хүн архида «хорхойтой» болодог. Нимэ хүнине столдой дэргэдэ сулгарһан алышад дундааа илгаруулаа болоо. Тэрэ өөрингөө хундагатай архи бусадһаа түрүүлэн хуушэ оролодог, дахин дахин аялгалхы тэсэн ядажа һуудаг юм.

Хүн бүхэн шахуу архи уухада өөрингөө дааха «поормо» мэдэдэг юм. Харин

хүндэ архинша хүнэй тоодо ородог байна. Архинша хүнүүд гансаашэ өөртөө дайсан бэшэ, харин тойроно байһан зондо эхэ муураар нүлөөлдэг ха юм. Тэдэнэр үйлдэбэридшэ, нитын газарташэ муртгэгээр ябадаггүй. Архинша эсэгэ гүрэн, али эхэ (нэгэ заримдаа хуруулаан) үрн хүүгэдэйгээ зорхон, сэдхэлынь тамалан бумтээдэг гэшэ. Нимэ гэр бүлнэй хубууд эхэнхидэ балды зэбүүрхэдэ болдог юм. Харин тэрэ тэлэрхэдэ ноушэ хэлэһэнэ хэлэһэнэ мэдэхгүй байдаг. Ухаа мэдээгээ айдлаа — архиншын онсо гэмдэг гэшэ. Архид дуратайшуул өөртөө таараха хун нүүдэ бэдэрдэг, олодоогүй һаань, хэнтэйшэ, үнүүрхэдэ гансаараашэ архи уудаг болодог юм. Ингэжэ яагараа, тэрэ архидалтын эгээл хүндэ шатада ородог. Тэрэ муугаар унтадаг, айдатай зүүдлүүдэ харалда болодог. тархин аймагтаараар үбэдэг, зүрхнinin аялгүйгөөр сохидог. Тэрэнэй харуугаар эдэндэ муу болодог, гар, хулын һангандаа юм. Имгалта дахинаа архи уухад, бөөнэ заһарһан шэнги болодог.